

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Zabezpečení krizových opatření se zaměřením na
epidemii**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Lucie Pavlová

Vedoucí práce: Ing. Aleš Kudlák, Ph.D.

České Budějovice 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „*Zabezpečení krizových opatření se zaměřením na epidemii*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdání textu této kvalifikační práce. Souhlasím také s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne.....

podpis

Poděkování

Děkuji panu Ing. Aleši Kudlákov, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, za čas, který práci věnoval a zejména za zájem spolupracovat na zvolené problematice. Děkuji také za odborné a věcné připomínky k tématu. Dále jsem velice vděčná za ochotu podílet se na výzkumu všech, kteří reagovali na sledovanou problematiku prostřednictvím vyplňování dotazníků a rodině, která mi byla nápomocna po celou dobu zpracovávání bakalářské práce.

Zabezpečení krizových opatření se zaměřením na epidemii

Abstrakt

Vybrané téma bakalářské práce reagovalo na v současné době stále trvající nákazu virem SARS-CoV-2, která zasáhla většinu států světa. Záměrem práce je poukázat na některé chyby, ke kterým došlo v průběhu řešení krize spojené s výskytem tohoto vysoce nakažlivého viru.

V bakalářské práci byli vytyčeny následující dva cíle:

1. Zjistit, jakým způsobem bylo prováděno zabezpečení krizových opatření vybranými obcemi a občany v době vyhlášených krizových stavů v období let 2020 a 2021.
2. Analyzovat vliv hromadných sdělovacích prostředků, které v době epidemie informace podávaly, prezentovaly a jak byly chápány.

Dále na základě cílů práce byla vytyčena výzkumná otázka:

Byla informovanost obyvatel z pozice hromadných sdělovacích prostředků v průběhu řešení krizové situace zaměřená na epidemii relevantní a srozumitelná?

Tato bakalářská práce poukázala na některé nedostatky a chyby v celostátním řešení nákazy virem SARS-CoV-2. A to jak v oblastech krizového řízení, tak v problémech medializace při řešení takto problematické a zdlouhavé situace. Teoretickým přínosem by mohlo být určité ponaučení z některých chyb uvedených v bakalářské práci, nebo alespoň tyto chyby brát v potaz v případě řešení podobně náročné situace. Praktickým přínosem práce je možnost využít vytvořeného výukového materiálu k edukaci studentů v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, případně obdobného zaměření.

Klíčová slova

Pandemie; Epidemie; SARS-CoV-2; Ministerstvo zdravotnictví; Ministerstvo vnitra; Vláda; Správa státních hmotných rezerv; Krizová opatření;

Securing crisis measures with a focus on epidemiological situation

Abstract

The chosen theme of the bachelor's thesis responded to the currently ongoing SARS- CoV-2 outbreak, which affected most of the world's nations. The aim of the work is to highlight some of the mistakes that have been made while dealing with the crisis associated with the occurrence of this highly contagious virus.

In the Bachelor thesis, the following two objectives were identified:

1. Establish how emergency measures were implemented by selected municipalities and citizens at the time of the declared emergencies in the period 2020 and 2021.
2. Analyse the influence of mass media reporting, presentation and understanding of the information at the time of the epidemic.

Furthermore, based on the objectives of the work, a research question was identified: Was the awareness of the population from the position of mass media during crisis management aimed at the epidemic relevant and understandable?

This Bachelor thesis highlighted some shortcomings and errors in the nationwide solution to SARS-CoV-2 infection. Both in the areas of crisis management and in the problems of mediation in dealing with such a problematic and protracted situation. A theoretical benefit could be some learning from some of the mistakes made in the bachelor's thesis, or at least taking these mistakes into account when dealing with a similarly challenging situation. The practical benefit of the work is the possibility to use the created teaching material to educate students in the areas of population protection and crisis management, or similar focus.

Key words

Pandemic; Epidemic; SARS-CoV-2; Ministry of Health; Ministry of the Interior; Government; Administration of State Material Reserves; Emergency Measures

Obsah:

Úvod	8
1 Teoretická část	9
1.1 Rozdíl mezi epidemií a pandemií.....	9
1.1.1 Epidemie	9
1.1.2 Pandemie	9
1.1.3 Rozdíly	9
1.2 Právní předpisy	10
1.2.1 Pandemický zákon	10
1.2.2 Zákon o ochraně veřejného zdraví	10
1.2.3 Zákon o Hospodářských opatřeních pro krizové stavy	11
1.2.4 Krizový zákon	11
1.3 Krizové stavy	12
1.3.1 Stav nebezpečí.....	13
1.3.2 Nouzový stav.....	13
1.3.3 Stav ohrožení států	14
1.3.4 Válečný stav	14
1.4 Stav nouze	14
1.5 Koronavirus.....	15
1.6 Vláda	16
1.7 Správa státních hmotných rezerv	17
1.8 Ministerstvo zdravotnictví	17
1.9 Územně samosprávné celky	18
1.10 Opatření proti šíření viru SARS-CoV-2	18
1.10.1 Doba platnosti a účinnosti	18
1.10.2 Odůvodnění	19
1.11 Soudy.....	19
a) Omezení volného pohybu a maloobchodu (23. dubna 2020).....	20
b) Nošení roušek (13. listopadu 2020)	20
c) Omezení maloobchodu a služeb (22. února 2021).....	20
d) Negativní test před příjezdem ze zahraničí (31. března 2021)	21
e) Zavřené obchody a omezené setkávání (14. dubna 2021).....	21
f) Testování zaměstnanců (11. května 2021)	21
g) Zákaz prodeje ve večerkách (20. květen 2021).....	22

1.12 Finanční prostředky vynaložené do roku 2020 v tomto textu bude řešena tabulka	22
1.13 Koncepce hospodářských opatření pro krizové stavy na léta 2020–2024 s výhledem do roku 2030	23
1.14 Hromadné sdělovací prostředky.....	23
1.14.1 Fake News.....	24
1.14.2 Dezinformace	24
2 Cíl práce a výzkumná otázka	25
2.1 Cíle práce	25
2.2. Výzkumná otázka.....	25
3 Metodika.....	26
4 Výsledky	27
4.1 Výsledky dotazníkového šetření	27
5 Diskuse.....	37
5.1 Klady a zápory	45
5.1.1 Klady.....	45
5.1.2 Zápory	45
Závěr	47
Seznam použitých zdrojů	48
Seznam použitých zkratk	52

Úvod

Roky 2020 a 2021 byly bohaté na časté vyhlašování a prodlužování krizových stavů. Během nich vláda pravidelně schvalovala a vyhlášovala krizová opatření, která měla znatelný vliv na chod veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob i samotných občanů.

Hromadné sdělovací prostředky se veřejnosti snažily všechna potřebná opatření zjednodušit a lidsky zpřístupnit, ale ne vždy byly napříč všemi skupinami pochopeny a naplňovány. Ba v nemálo případech docházelo k nedorozuměním a následnému šíření nepravdivých informací, ať už mezi politiky a médii, či občany.

Na krizová opatření navazovala logistická podpora, která byla v počátcích nedostačující. A to jak materiálního, tak personálního charakteru.

Vytyčeny byly dva cíle práce, a to, zjistit, jakým způsobem bylo prováděno zabezpečení krizových opatření vybranými obcemi a občany v době vyhlášených krizových stavů v období let 2020 a 2021. A dále analyzovat vliv hromadných sdělovacích prostředků, které v době epidemie informace podávaly, prezentovaly a jak byly chápány.

1 Teoretická část

Epidemie viru SARS-CoV-2 se ve světě objevila již před rokem 2019. Do České republiky se dostala v únoru 2020 a stále je součástí života na celém světě. Každý stát k řešení epidemie přistupoval jinak a vyhlášoval jiná opatření k potlačení jejího škodlivého působení či alespoň k odvrácení fatálních následků jejího působení.

Jelikož situace trvá již třetím rokem, byl dostatek času se poučit z chyb, které nastaly v Česku nebo v cizích státech. Doba také ukázala, která opatření mají smysl a jaký význam má jejich důsledné dodržování. V každém případě na nákazu virem SARS-CoV – 19 nebyl a není připraven nikdo a značné ztráty na životech a zejména ekonomice utrpěly všechny státy světa.

1.1 Rozdíl mezi epidemií a pandemií

V následující kapitole budou popsány pojmy epidemie a pandemie a rozdíly.

1.1.1 *Epidemie*

Epidemie nastává v případě neobvykle vysokého výskytu infekčního onemocnění (nákazy) osob či zvířat na omezeném území během definovaného časového úseku. Je to situace, kdy je výskyt určitého onemocnění výrazně vyšší než obvyklý či očekávaný výskyt tohoto onemocnění. Termín „výrazně vyšší než obvyklý či očekávaný výskyt“ je ale v každé zemi ba v každé obci chápán jinak a každá je na tuto situaci jinak připravena, lze totiž sledovat různé ukazatele, například úmrtnost, počet nově nakažených, počet pracovních neschopností či množství prodaných léků. (Roche Czech Republic, 2017)

1.1.2 *Pandemie*

Pandemie je situace, kdy dochází k hromadnému výskytu infekčního onemocnění bez omezení prostorem. Znamená to tedy, že pandemie nastane tehdy, kdy je onemocnění rozšířeno na více států či světadílů. (Pandemic Plan of the Czech Republic, 2011) Neomezuje ji čas, ani délka trvání, záleží zejména na silách a prostředcích, které se použijí k její zástavě či zneškodnění. Pandemie pro svůj vznik také obvykle potřebuje zcela nový typ patogenu, se kterým se organismus ještě neměl šanci setkat. Nemá proti němu tedy vytvořené protilátky, a to je hlavní důvod proč se obvykle rozptýluje velmi rychle až nezastavitelně.

1.1.3 *Rozdíly*

Významný rozdíl je zejména závislost epidemie na místě a čase, kdežto v situaci pandemie šíření nemoci neovlivňuje ani prostor ani čas. Dá se tedy konstatovat, že Epidemie je situace, která ohrožuje konkrétní ohraničené území, onemocnění může být známé a díky silám a prostředkům se s ním dá vypořádat rychle a efektivně. Pandemie přichází zejména v případě výskytu nového onemocnění, při nezastavitelném šíření patogenu.

1.2 Právní předpisy

Kapitola obsahuje rozbor významnějších právních předpisů, které byli v rámci boje s nákazou virem SARS-CoV-19 aplikovány.

1.2.1 Pandemický zákon

Pandemický zákon je termín, který se používá pro zákon číslo 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění SARS-CoV-2 a o změně některých souvisejících zákonů. Vstoupil v platnost dne 26. února 2021 a jeho účinnost počínala následujícím dnem, tedy 27. únorem 2021, jako pomoc při řešení výskytu viru SARS-CoV-2. Zákon mění nemalé pravomoci a výrazně ovlivňuje Základní listinu práv a svobod, jakož i demokratické zaměření České republiky. Základní práva v některých případech musí jít stranou, ale mělo by se jednat pouze o omezení na nejnutnější dobu a těch, které jsou v dané situaci nebezpečné, či ohrožující. (Pandemický plán ČR, 2011)

Zákon o opatřeních při epidemii onemocnění SARS-CoV-2 a o změně některých souvisejících zákonů hovoří o termínu „pandemická pohotovost“. Stav pandemické pohotovosti, jehož platnost zanikne s platností zákona či usnesením Poslanecké sněmovny. Ten zde nahrazuje Nouzový stav a zároveň je podmínkou pro možnost vydávání opatření. Dále jsou zde zásadně sníženy sankce v případě trestných činů spáchaných za stavu, v němž jsou ohroženy životy a zdraví lidí. Během první vlny se stávalo, že za poměrně nezávažné trestné činy padaly až drastické sankce, přesto, že trestný čin nijak neohrozil osoby zasažené onemocněním covid-19. A v neposlední řadě mění působnost ústředních správních celků a to tak, že ji značně rozšiřuje oproti Zákonu o ochraně veřejného zdraví. (Crnčević, 2021)

Orgány obce s rozšířenou působností, orgány obce s pověřeným obecním úřadem a orgány obce plní potřebné úkoly nezbytné pro zvládnutí epidemie COVID-19 dle pokynů ministerstva nebo hejtmána kraje. (zákon číslo 94/2021 Sb.)

1.2.2 Zákon o ochraně veřejného zdraví

Před vydáním „Pandemického zákona“ se situace řídila dle zákona číslo 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Ten byl ale v pozdější době vládními činiteli vyhodnocen jako nedostatečný, a proto bylo nutné vydat zákon nový, který umožní efektivnější řešení situace.

Zákon o ochraně veřejného zdraví byl vydán 14. července 2000. Účinnosti nabyl 1. 1. 2001. Byl tedy dostatečný čas na to, si zákon prostudovat a pochopit ho, což je velice důležité pro jeho budoucí aplikaci v praxi. Zákon zapracovává a upravuje příslušné předpisy Evropské unie, což znamená, že na něm pracovali další odborníci a jeho obdobná forma je aplikována ve všech státech EU. Je sice daleko obsáhlejší a dotýká se i témat bezpečnosti práce, ale z hlediska využití v boji proti Coronaviru typu Sars-Cov-2 byl použitelný.

1.2.3 Zákon o Hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav (dále jen "krizové stavy") a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů. (zákon číslo 241/2000 Sb.)

V tomto zákoně jsou upraveny zejména prostředky, které je možné využít k odvrácení či nápravě již vzniklé mimořádné situace. Podmínkou pro využití těchto prostředků je vyhlášení jednoho z krizových stavů. Uvádí se zde také možnost poskytnutí věcné pomoci v cizích zemích v rámci Evropské Unie či Severoatlantické aliance. Dle zákona č. 241/2000 Sb. je spravovatel a shromažďovatel věcných prostředků, tzv. hmotných rezerv, Správa státních hmotných rezerv, která se stará o dostatečné množství, kvalitu a trvanlivost těchto prostředků pro krizové stavy.

1.2.4 Krizový zákon

Krizový zákon byl vydán roku 2000, připadá mu číslo 240 a byl, je a nejspíš i v budoucnu bude hojně využívaným zákonem v České republice v případě řešení krizových situací.

Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením ¹⁾ a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury ³⁴⁾ a odpovědnost za porušení těchto povinností. (zákon číslo 240/2000 Sb.)

Zákon upravuje zejména o podmínky aplikace krizových stavů v případě vzniku určitých mimořádných událostí, o pravomocech, které jsou v průběhu krizových stavů často širší a samozřejmě o sankcích, které mohou následovat po porušení zákonných opatření.

Objevuje se zde také mnoho důležitých termínů, zejména co se rozumí krizovým opatřením, pracovní povinností a pracovní výpomocí.

Krizové opatření

Je to organizační nebo technické opatření, které je určené k řešení krizové situace a k odstranění jejích následků. Zahrnuje také opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.

K aplikaci krizových opatření je nutné vyhlásit některý z krizových stavů a jejich řádné odůvodnění a nezbytnost. Krizovým opatřením se rozumí například: zákaz vstupu na určité území, či povinnost nosit ochranné pomůcky (rouška/respirátor).

Pracovní výpomoc

Je to povinnost vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat fyzické osoby a to, v místě určeném orgánem krizového řízení.

Pracovní povinnost

Pracovní povinností se rozumí povinnost fyzické osoby vykonávat určenou práci po nezbytně nutnou dobu, která je nutná pro řešení krizové situace. Osoba ji koná v místě určeném orgánem krizového řízení. Pracovní povinnost tedy může trvat déle než pracovní výpomoc.

V případě řešení situace nákazy virem SARS-CoV-2 byly využity obě varianty a jednalo se zejména o studenty studující zdravotnické obory, či dobrovolníky. Jak za pracovní výpomoc, tak za pracovní povinnost náleží osobě náhrada.

1.3 Krizové stavy

Krizové stavy umožňují aplikaci určitých opatření, které mají pomoci s řešením nastalé situace. Zejména jde o posílení pravomocí státu a omezení na straně obyvatelstva. V mnoha případech se jedná o omezování základních lidských práv a svobod, například

omezení nebo zákaz shromažďování, nočního vycházení či podnikání. Jelikož se jedná o práva z Listiny základních práv a svobod, omezení těchto svobod je nutné patřičně odůvodnit.

Jejich aplikace je tedy řízena pravidly a podmínkami, které se v boji proti viru SARS-CoV-2 ne vždy řádně plnily. Patří k nim zejména řádné odůvodnění opatření vydávaných v rámci krizového stavu a platnost těchto opatření pouze na nejnutnější dobu a pouze na území, kde je aplikace těchto opatření nutná.

1.3.1 Stav nebezpečí

Stav nebezpečí se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury. (zákon číslo 240/2000 Sb.)

Tento krizový stav může vyhlásit hejtman pro území kraje nebo jeho část, případně primátor, pokud se jedná o hlavní město Prahu. Vyhláší se maximálně na 30 dní a k prodloužení dojde pouze za souhlasu vlády. V případě, že situace není zvládnutelná za aplikace stavu nebezpečí, přechází se na nouzový stav.

1.3.2 Nouzový stav

Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. (zákon číslo 110/1998 Sb.)

Nouzový stav vyhláší vláda, popřípadě předseda vlády, hrozí-li nebezpečí z prodlení. Vyhláší se na celý stát, nebo pouze jeho část, na 30 dní. Se souhlasem Poslanecké sněmovny je možné nouzový stav prodloužit. (zákon číslo 110/1998 Sb.)

Vyhlášené nouzové stavy

V historii jsme se již setkali s několika nouzovými stavy. Ať už se jednalo o povodně v roce 2002, 2006, 2009, 2010 a 2013 nebo kvůli orkánu Kyrill v roce 2007. V roce 2002 byl vyhlášen pro 6 krajů celkově na 20 dní a omezení spočívali především

v nedotknutelnosti osob, majetku a obydlí a svobody pohybu a pobytu osob v rámci evakuačních a záchranných opatření. V roce 2006 byl vyhlášen pro 7 krajů na 17 dní, aplikovaná opatření byla stejná jako v roce 2002 a nouzový stav při povodních v roce 2013 trval celkem 18 dní a týkal se 7 krajů. Zde bylo aplikováno více ochranných a nápravných opatření, například povinnost výpomoci a nasazení vojáků.

Aplikace při SARS-CoV-2

Jako nástroj proti šíření viru SARS-CoV-2 byl hojně využíván nouzový stav. Dával vládním činitelům širší pravomoci a zpočátku se jeho použití zdálo účinným. Bohužel se využíval na příliš dlouhou dobu bez řádného odůvodnění a vládní činitelé ne vždy plnili zásady zákona o krizovém řízení. Což se mnohým politikům, soudcům, ale i běžným občanům nelíbilo.

1.3.3 Stav ohrožení státu

Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy, je možné vyhlásit stav ohrožení státu. ČR Tento krizový stav vyhláší Parlament České republiky na návrh vlády a řídí se jím celý stát nebo pouze určená část. Jeho platnost není zákonem omezena. (MV - GŘ HZS, 2021)

1.3.4 Válečný stav

Válečný stav je možné vyhlásit je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. (MV – GŘ HZS, 2021)

Na jeho vyhlášení má dle zákona číslo 240/2000 Sb. právo Parlament České republiky, a to na neomezenou dobu. Jeho platnost zahrnuje celý stát.

1.4 Stav nouze

Často byl, ať už medii či samotnými politiky, zaměňován nouzový stav a stav nouze. Tyto termíny vypadají a znějí velice podobně. Význam však mají zcela odlišný.

Zatímco nouzový stav je, jak můžete vidět výše, jeden z krizových stavů, stav nouze se týká energetiky a do krizových stavů nepatří. Konkrétně se jedná o omezení či přerušení dodávek elektřiny, plynu i tepla na celém území České republiky případně její část. Stav nouze může mít mnoho příčin, živelné události (povodně, pád stromu), havárie na zařízeních elektroenergetiky, smogové situace, teroristický čin nebo ho může vydat

jako opatření státní orgán za jednoho z krizových stavů. (MINISTERSTVO VNITRA, 2000)

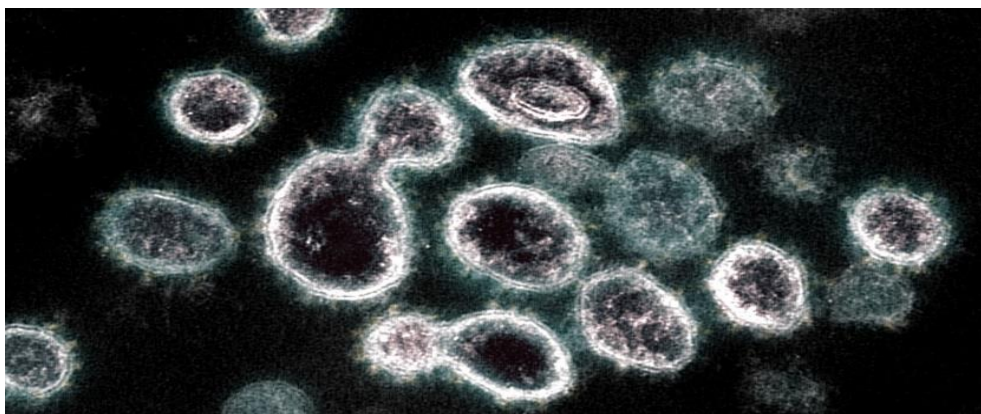
1.5 Koronavirus

Nákaza virem SARS-CoV-2 byla první takového rozsahu. Otrásla většinou států světa a v některých zemích je situace stále kritická. Nestavím se na ničí stranu, ale taková fakta je třeba brát v potaz, zejména když hodnotím kroky, které se dali udělat lépe.

Nicméně v případě koronavirů jako takových se v žádném případě nejedná o nic nového. (Státní zdravotní ústav, 2020)

První byly objeveny v polovině 60. let, a jsou známy jako původci onemocnění u lidí, ale i u zvířat. Primárně napadají dýchací a trávicí trakt, proto dochází k šíření vzduchem, kontaminovanými předměty nebo orofekálním přenosem.

Koronaviry jsou RNA viry patřící do řádu Nidovirales. Viriony mají v elektronovém mikroskopu vzhled sluneční koróny (zatmění slunce), což se latinsky nazývá „corona“, proto nesou název koronaviry. Obrázek 1 níže znázorňuje tuto podobnost.

Obrázek 1 – Virionv. Zdroj: Brno – hlavní město elektronové mikroskopie, 2020

V současnosti je známo 7 koronavirů, které způsobují onemocnění lidí. Většina onemocnění způsobené koronaviry má v případě lidí mírný klinický průběh, ale jsou známy i závažné průběhy. Tyto viry mohou způsobovat onemocnění dolních cest dýchacích a záněty plic; zejména u imunokompromitovaných osob, osob s kardiovaskulárním nebo jiným chronickým onemocněním a také osob vyššího věku a malých dětí. Jen vzácně vyvolávají lidské koronaviry závažné onemocnění jako (např. těžký akutní respirační syndrom).

Od roku 2002 jsou známy dva koronaviry původně způsobující onemocnění zvířat, u kterých došlo k přenosu na člověka: SARS-CoV (2002; Betacoronavirus-Sarbecovirus) a MERS-CoV (2012; Betacoronavirus-Merbecovirus)

V letech 2002-2003 onemocnělo závažným akutním respiračním syndromem. Který způsobil virus SARS-CoV, 8 096 lidí, 774 osob jich zemřelo (smrtnost 10 %). Pravděpodobným zdrojem nákazy byli netopýři, k šíření došlo prostřednictvím infikovaných cibetek, fretek a mývalovitých psíků, kteří byli prodáváni na trhu s živými zvířaty a čerstvým masem v čínské provincii Guangdong, následně se nákaza šířila interhumánně. MERS-CoV byl objeven v roce 2012 v Saudské Arábii, tam vyvolal onemocnění Middle East Respiratory Syndrome (vyskytuje se zejména na Arabském poloostrově). K většině interhumánních přenosů došlo ve zdravotnických zařízeních. Významným zvířecím šířitelem viru jsou dromedáři, kteří se v současnosti považují za hlavní zdroj onemocnění lidí. Smrtnost u onemocnění způsobené virem MERS-CoV je kolem 35 %. Nový coronavirus 2019-nCoV, který byl objeven u nemocných pneumonií ve Wu-chanu (ČLR) se podobá viru SARS-CoV, proto se mu začalo říkat SARS-CoV-2. (ECDC, 2020)

1.6 Vláda

Vláda je vrcholným orgánem výkonné moci, skládá z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů. (zák. č. 1/1993 Sb.)

Vláda společně s ministerstvem zdravotnictví a dalšími osobami z odborné i neodborné společnosti spolupracovala na vývoji kampaní, které měly zlepšit porozumění opatřením a některé z nich byly mířeny přímo na mladou generaci s prosbou o plnění a respektování opatření, či vyvrácení nepravdivých informací ohledně očkování proti koronaviru. Do kampaní vložila nejen vláda, ale i ministerstvo zdravotnictví či jiné státní instituce nemalé peníze, a ne vždy se vložená částka a ztracený čas vyplatily. Velký velkou nevoli vyvolala zejména kampaň proti dezinformacím, kdy Vláda oslovila mladé influencerky, kteří publikovali svou tvorbu na sociálních sítích, aby tuto kampaň vedli. Dle některých odborníků byla videa nekvalitní, ale zejména byla kritizována částka 500 tisíc, která měla jít na nákup prostoru na sociálních sítích, a nakonec skončila na pochybném účtu jednoho z influencerů. (Bartoníček, Kramlová, 2021) Pokus vlády a Ministerstva zdravotnictví zamezit vzniku a šíření dezinformací byl rozhodně na místě, ale ve výsledku kampaň neosvětlila skoro nic.

Dále se vláda dopustila několika přešlapů v pomezí legislativy, ne vždy totiž přesně dodržovala zákonná opatření a řídila se správně zvolenými normami. Ústřední krizový štáb jednal bez schválení statutu a jednacího řádu Bezpečností radou státu, tím pádem nebylo dané ani ověřené povinné zastoupení stejné jako témata, která se na schůzích budou probírat. „Skákání“ mezi předpisy, podle kterých bude vláda situaci onemocnění virem SARS-CoV-2 řešit také nebylo úplně optimální a správné.

1.7 Správa státních hmotných rezerv

Správa státních hmotných rezerv je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.

Správa zabezpečuje financování hospodářských opatření pro krizové stavy a financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování. Správa plní další úkoly stanovené zvláštním právním předpisem. Tyto činnosti zajišťuje v součinnosti s ostatními ústředními orgány státní správy. (zák. č. 97/1993 Sb.)

Zdálo by se, že Správa státních hmotných rezerv bude nezanedbatelnou součástí rozhodujících orgánů při řešení situace viru SARS-CoV-2. Kdy například mohla zprostředkovávat nákupy respirátorů, o některých si však dle rozhodnutí Bezpečností rady státu rozhodovalo samo Ministerstvo zdravotnictví. Znatelný rozdíl byl v tom, že Správa státních hmotných rezerv oslovila zejména České firmy, kdežto respirátory smlouvené prostřednictvím Ministerstva zdravotnictví do České republiky putovali až z Číny.

1.8 Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zdravotnictví je ústředním orgánem státní správy pro zdravotní služby, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, poskytovatele zdravotních služeb v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém, pro používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh. (zák. č. 2/1969 Sb.)

Problém u Ministerstva zdravotnictví nastal zejména v oznamování nových opatření obyvatelstvu. Některá totiž oznamovala vláda, jako svá usnesení, některá ministr zdravotnictví a občas i oba, ale ne totožně. Následně se pak řešila případná nedorozumění.

1.9 Územně samosprávné celky

Jak obce, tak kraje musely být v průběhu epidemie viru SARS-CoV-2 často samostatní a spoléhat se jen na sebe a vlastní finanční prostředky. Často si samy sháněly roušky, dezinfekce a ostatní hygienický materiál, zřizovaly testovací místa, případně provoz školek či jeslí pro děti členů zasahujících složek Integrovaného záchranného systému a zaměstnanců sociální péče. Častokrát vše na vlastní náklady. V tomto ohledu se nedalo spoléhat na stát, že podá pomocnou ruku v podobě peněžního či jiného příspěvku v dostatečné míře. (Ministerstvo zdravotnictví ČR, Typový plán)

1.10 Opatření proti šíření viru SARS-CoV-2

Opatření proti šíření viru SARS-CoV-2 bylo vydáváno opravdu mnoho. Nejvíce v takzvané „první vlně“ epidemie, tedy období kolem 12. března 2020 až 13. září 2020. V průběhu této doby (necelých šesti měsíců) bylo vydáno 186 opatření Ministerstva zdravotnictví. Opatření se také neustále měnila, upravovala nebo rušila a mnohdy bylo i pro odborníky těžké se v jejich znění vyznat. (Cameron, 2022)

1.10.1 Doba platnosti a účinnosti

Značná část z vydaných opatření měla někdy až „úsměvnou“ lhůtu mezi jejich platností a účinností. V nejhorších případech se jednalo i o méně než 24 hodin. Což je z hlediska přípravy na respektování tohoto opatření opravdu krátká lhůta. Později, v průběhu 3. a 4. „vlny“ epidemie byla naopak opatření vydávána s přílišným předstihem (např. měsíc před datem účinnosti). (Worldometers, 2022)

Ani jedna z variant není optimální a měla by existovat rozumná doba, po kterou se s opatřením budou moci lidé seznámit, sehnat vše potřebné k dodržování vyhlášených opatření a k okamžitému vyloučení případných nedorozumění. (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2020)

1.10.2 Odůvodnění

Další, co bylo ohledně vydávaných opatření kritizováno, jsou jejich odůvodnění, která musí být dle platných právních předpisů dostatečná, jednoznačná a konkrétní a každé opatření ho musí obsahovat.

Mimořádné opatření je vydáno v souvislosti s nepříznivým vývojem epidemiologické situace ve výskytu onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem s označením SARS-CoV-2 v Evropě. Str. 2 z 2 Předmětem opatření je zákaz pořádání hromadných akcí s předpokládanou návštěvností nad 100 osob ve stejný čas pro potřebu orgánů ochrany veřejného zdraví k hodnocení rizika v souvislosti s výskytem onemocnění COVID-19. Hromadné akce představují vyšší riziko přenosu onemocnění vzhledem k vysoké kumulaci osob ve vymezeném prostoru. Opatření se zaměřuje na všechny pořadatele hromadných akcí s předpokládanou účastí nad 100 osob ve stejný čas. Toto opatření je jedním z důležitých předpokladů zamezení šíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 na území České republiky. Neprodlená realizace tohoto opatření je nezbytná pro adekvátní zhodnocení rizika vzhledem k současné nepříznivé epidemiologické situaci ve výskytu onemocnění COVID-19, a proto den nabytí účinnosti tohoto mimořádného opatření je den jeho vydání. (Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2020)

Odůvodnění opatření ze dne 10.3.2020, které se týká zrušení akcí, které přesahují účast 100 osob je v porovnání s běžnými odůvodněními krátké a neobsahuje dostatečnou konkretizaci. Neuvádí například, zda se opatření týká venkovních, vnitřních či veškerých akcí. Nedostatky v konkretizaci se řešily po jejich oznámení a vyhlášovali dodatečně.

1.11 Soudy

Soudy jsou členěny dle hierarchie, a to na: Ústavní soud a obecné soudy. Mezi obecné soudy se řadí: Nejvyšší soud, vrchní soudy, krajské soudy a okresní soudy. Předsedu a místopředsedu Ústavního soudu jmenuje prezident České republiky. (zák. č. 6/2002 Sb.)

Soud je představitel soudní moci v České republice a vykonává nezávislý dohled nad dodržováním zákonných opatření. Z tohoto postavení hodnotil i opatření, která byla vydávána k odvrácení dopadů škodlivého působení epidemie viru SARS-CoV-2. Po vyhodnocení došli k závěru, že 7 opatření bylo neústavních či neodpovídali pravomocím

a Vláda, případně Ministerstvo zdravotnictví je tudíž vůbec neměly vydat. Nicméně se tak stalo, a proto Ústavní soud reagoval. Zrušená opatření:

a) Omezení volného pohybu a maloobchodu (23. dubna 2020)

S první žalobou proti protiepidemickým opatřením uspěl expert na zdravotnické právo Ondřej Dostál. Podle rozsudku byla opatření nezákonná, protože je vláda nepřijala podle krizového zákona, ministerstvo vydáním opatření mělo překročit meze své působnosti. Tehdejší premiér Andrej Babiš považoval rozhodnutí soudu za absurdní.

Ačkoli ministr zdravotnictví Adam Vojtěch uvedl, že resort bude hledat takové řešení, aby vyhověl soudu a zároveň zachoval opatření v platnosti, resort podal na začátku května proti rozhodnutí kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Za zněním opatření si ministerstvo stálo.

Nejvyšší správní soud nakonec rozhodnutí pražského soudu v únoru roku 2020 anuloval. Městský soud podle něj zastával právní názor, že v době vyhlášení nouzového stavu je působnost ministerstva podle zákona o ochraně veřejného zdraví oproti běžné situaci omezena a opatření představující rozsáhlejší omezení práv může vydávat pouze vláda prostřednictvím krizových opatření. Nic takového ale podle správního soudu ze zákona neplyne. (Zrůst, 2021)

b) Nošení roušek (13. listopadu 2020)

Další verdikt přišel pro ministerstvo zdravotnictví půl roku poté. Městský soud v Praze k 21. listopadu 2020 zrušil opatření ministerstva zdravotnictví, které zakazovalo pohyb lidí bez roušky v budovách a na ostatních veřejných místech v zastavěných částech obce. (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020) Soud rozhodnutí odůvodnil tím, že opatření postrádalo odůvodnění zpřísnění restrikcí a resort pouze převzal vysvětlení z dřívějších opatření. (Zrůst, 2021)

c) Omezení maloobchodu a služeb (22. února 2021)

Stížnosti na zákonnost opatření vlády a ministerstva zdravotnictví řešil na podnět skupiny 63 senátorů i Ústavní soud, ti uváděli, že vládní zákaz maloobchodu a služeb nepřiměřeně zasahuje do základního práva svobodně podnikat. Soud jim dal následně za pravdu a část omezení z důvodu nedostatečného odůvodnění zrušil. Nezpochybnil naopak cíl zabránit šíření viru SARS-CoV-2. Rozhodnutí Ústavního soudu se však vztahovalo

k opatření z 28. ledna a v době verdiktu už byla v platnosti jiná obdobná nařízení. (Zrůst, 2021)

d) Negativní test před příjezdem ze zahraničí (31. března 2021)

Dostatečné vysvětlení podle Městského soudu v Praze v březnu tohoto roku postrádala i část opatření ministerstva zdravotnictví z 15. března, která po českých občanech požadovala negativní test před příjezdem z rizikových zemí. Ministerstvo totiž podle soudního senátu nevysvětlilo, proč nepostačí občany podrobit opatřením teprve po jejich návratu. Za zásadní nedostatek považoval i to, že opatření uspokojivě neřeší situaci občanů, kterým by vyšel test před návratem pozitivní.

Rozsudek nabyl účinnosti 5. dubna, ministerstvo opatření upravilo k 3. dubnu. A to tak, že povinnost podstoupit test před návratem do vlasti podmínilo pouze u zemí s velmi vysokým rizikem nákazy. U zemí s vysokým a středním rizikem byla povinnost testu ponechána pouze v případě cestování veřejnou dopravou. (Zrůst, 2021)

e) Zavřené obchody a omezené setkávání (14. dubna 2021)

Zrušeno bylo i celé mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví z 10. dubna, které kromě jiného omezilo provoz obchodů, služeb i setkávání lidí. Nejvyšší správní soud jako hlavní důvod rozhodnutí uvedl, že opatření nebylo vydáno s předchozím souhlasem vlády, ale až s následným. Pandemický zákon přitom konstatuje, že bez předchozího souhlasu vlády může resort opatření přijmout pouze tehdy, pokud hrozí nebezpečí z prodlení. Ministerstvo podle soudu také opakovaně nedokázalo důsledně rozlišit pojmy zákaz, omezení a stanovení podmínek.

Kritice podrobil soud i dílčí ustanovení. Uvedl například, že omezování hromadných akcí se nesmí týkat rodinných setkání a mimo nouzový stav také nelze omezovat počet lidí na demonstracích a shromážděních pod širým nebem. (Zrůst, 2021)

f) Testování zaměstnanců (11. května 2021)

Na začátku května zrušil Nejvyšší správní soud opatření, podle něhož zaměstnanci pozitivně testovaní na koronavirus musí okamžitě kontaktovat lékaře, opustit pracoviště a podrobit se PCR testování. Zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné zároveň podle opatření musely vést evidenci provedených testů. Soud ale shledal hrubé nedostatky

v odůvodnění. Návrh na zrušení podala žena z Letohradu na Ústeckoorlicku. Ke zrušení opatření nedošlo, jelikož bylo nahrazeno novým. (Zrůst, 2021)

g) Zákaz prodeje ve večerkách (20. květen 2021)

Špatné odůvodnění stálo i za tím, že správní soud označil jak nezákonný zákaz nočního prodeje mezi 22. a 6. hodinou. Samotným opatřením se však soud zabývat nemohl, stížnosti byla na opatření z dubna a tehdy už byla nahrazena novými, obsahově obdobnými. (Zrůst, 2021)

1.12 Finanční prostředky vynaložené do roku 2020 v tomto textu bude řešena tabulka

Tabulka 1: Závěr kontroly Nejvyššího kontrolního úřadu

7,5 mld. Kč	5,6 mld. Kč	0,987 mld. Kč
Celkový objem peněžních prostředků uhrazených za osobní ochranné prostředky a zdravotnické potřeby, a to celkem 148 dodavatelům.	Finanční objem uhrazený 14 dodavatelům za dodané osobní ochranné prostředky a další zdravotnické prostředky.	Prostředky přímo vynaložené za leteckou a železniční přepravu materiálu do České republiky včetně souvisejících služeb.
15 420 ks	34,3 mil. ks	13,3 mil. ks
Přibližný počet kusů osobních ochranných prostředků a zdravotnických prostředků určených k respirační ochraně ve státních hmotných rezervách a ve fakultních nemocnicích k 31. prosinci 2019.	Počet respirátorů 1) v úrovni ochrany FFP3, FFP2, KN95, N95, GB19083-2010 a GB2626-2006 pořízených centrálními nákupními týmy MV a MZd, jejichž celková pořizovací hodnota byla 2,8 mld. Kč.	Počet respirátorů, které nevyhověly testům kvality v prvním testování, a to ze vzorku reprezentujícího 28,3 mil. ks, který NKÚ v rámci kontroly prověřil.

Zdroj: NKÚ

MZd a MV nebyly na pandemii připraveny. MZd významně a dlouhodobě podceňovalo přípravu zdravotnického systému ČR na epidemie spojené s výskytem vysoce infekčních onemocnění. MZd neaktualizovalo Pandemický plán České republiky (dále také "PP ČR") od jeho poslední úpravy v roce 2011. Resortní pandemické plány MZd a MV nezahrnovaly nákupy OOP a ZP potřebných pro zvládnutí epidemie mimořádného rozsahu. Stav pohotovostních zásob OOP a ZP, které měla ve svých skladech SSHR, se od roku 2011 do výskytu onemocnění COVID-19 nezměnil.

NKÚ zjistil, že ministerstva jako orgány ochrany veřejného zdraví a zároveň ústřední orgány státní správy pro krizové řízení využila jen malou část plánů pandemické připravenosti. Kontroly v oblasti pandemické připravenosti v posledních letech prakticky neproběhly. Svoji roli dlouhodobě neplnila ani Ústřední epidemiologická komise.

Z důvodu neaktuálnosti zásob OOP a ZP Ministerstva zdravotnictví docházelo zejména na začátku epidemie k jejich nákupu za až násobné částky. Dále se na výdajích podepsal i transport, a to zejména leteckou a železniční dopravou. (NKÚ, 2020)

1.13 Koncepce hospodářských opatření pro krizové stavy na léta 2020–2024 s výhledem do roku 2030

Koncepce hospodářských opatření pro krizové stavy pro rok 2020–2024 s výhledem do roku 2030 se nezabývá primárně epidemií Covid-19, ale poukazuje na slabá místa v systému, která se mohou projevit v případě vzniku rozsáhlých mimořádných událostí jako je právě tato. Správa státní hmotných rezerv si také klade za cíl znovelizovat dva pro ni klíčové zákony, a to zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv. Zejména chce zefektivnit komunikaci, spolupráci a rychlost zajišťování nezbytných dodávek.

Hlavním cílem novely zákona č. 97/1993 Sb., je zejména:

- *Zefektivnit systém tvorby a správy státních hmotných rezerv.*
- *Vytvoření možnosti zajištění státních hmotných rezerv i jinou formou, než přímým nákupem do majetku státu v období před krizovým stavem, zejména možnosti rezervace jejich dodávky.*
- *Zefektivnit způsob použití SHR pro řešení mimořádných událostí, pro řešení problematiky sucha, oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a pro podporu činnosti základních složek integrovaného záchranného systému. (SSHR, 2020)*

1.14 Hromadné sdělovací prostředky

Média disponují v současné době velkou silou a zdaleka již neexistují dva, tři kanály, nýbrž desítky. Mezi nimi dochází k určité rivalitě a soutěživosti o popularitu. Může se stát a stává se, že ve snaze přijít s informací jako první, si nedostatečně ověří její pravdivost a okolnosti a pak dochází k podávání zkreslených a mnohdy i nepravdivých informací.

To může mít velký vliv na posluchače. Bohužel si častokrát ani oni neověřují vše, co zaslechnou v televizi nebo co se dočtou v novinách či magazínech a považují to za pravdu. Nevědomost je dnes velmi silný nástroj k populismu a manipulaci.

1.14.1 Fake News

Fake News jsou všude kolem nás. Jedná se o záměrně vymyšlenou či upravenou skutečnost. Některé jsou publikovány jako vtip či zesměšnění, ty se řadí mezi ty relativně neškodné. V dnešní době se šíření dezinformací dá řadit i mezi silné prostředky, k zastrašení, vydírání, či k zatajení skutečností, které jsou protiprávné či nevhodné.

Fake news tedy nemusí být v zásadě špatné, ale vždy jsou chtěné. K jejich šíření dochází zejména na sociálních sítích, neověřených webových stránkách či přímo na dezinformačních webech. (Bartoníček, Kramlová, 2021)

1.14.2 Dezinformace

Nepravdivé či zkreslené informace se od fake news liší zásadním rozdílem, a to tím, že nebyly záměrně vytvořeny. Může jít o přeslechnutí, či nepochopení informace a následné šíření či publikování této informace jako pravdivé (reálné).

Dezinformace mohou tedy šířit samotní občané, potažmo média, potažmo hlava státu. Původní záměr sice není vyvolat chaos a nedůvěru, ale dost často a velice jednoduše k tomu dochází. Potíž je pak nekorektně pochopenou informaci uvést na správnou míru. (EUROPIAN COMMISSION, 2022)

2 Cíl práce a výzkumná otázka

V této kapitole budou uvedeny cíle práce.

2.1 Cíle práce

Cílem práce bylo:

1. Zjistit, jakým způsobem bylo prováděno zabezpečení krizových opatření vybranými obcemi a občany v době vyhlášených krizových stavů v období let 2020 a 2021.
2. Analyzovat vliv hromadných sdělovacích prostředků, které v době epidemie informace podávaly, prezentovaly a jak byly chápány.

2.2. Výzkumná otázka

Byla informovanost obyvatel z pozice hromadných sdělovacích prostředků v průběhu řešení krizové situace zaměřená na epidemii relevantní a srozumitelná?

3 Metodika

Na vyhledávání všeobecné platných poznatků v oblasti řešení mimořádných událostí a krizových situací se zaměřením na epidemii byla využita metoda analogie. Metoda analyticko-syntetická je využita prakticky v rozsahu celé práce. Metoda komparace je využita pro posouzení vyhlášených a různých forem zabezpečovaných krizových opatření v období let 2020 a 2021, a to včetně porovnávání tiskových konferencí vlády a podávání informací hromadných sdělovacími prostředky. Dále byl proveden kvantitativní výzkum, a to za pomoci dotazníkového šetření ve vybraných obcích.

4 Výsledky

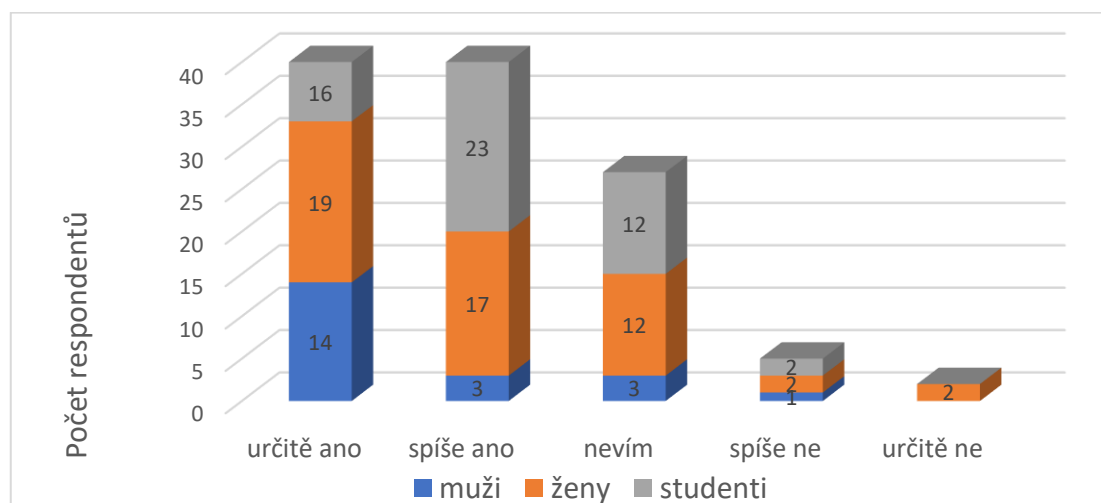
Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 126 osob. Respondenti jsou rozčleněni do 3 skupin, na muže, ženy a studenty (osoby mladší 26 let). Dle skupin se jedná o 21 mužů, 52 žen a 53 studentů. Výsledky bakalářské práce jsou znázorněny pomocí grafů vytvořených v programu Microsoft Office Excel.

4.1 Výsledky dotazníkového šetření

V této kapitole jsou uvedeny výsledky odpovědí jednotlivých otázek dotazníkového šetření, které jsou znázorněny v grafech na obrázcích 2-16. V dotaznících byly možnosti odpovědí: určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne.

Otázka: 1

Dala by se podle vás situace ohledně onemocnění viru SARS-CoV-2 řešit lépe? (viz Obrázek 2)

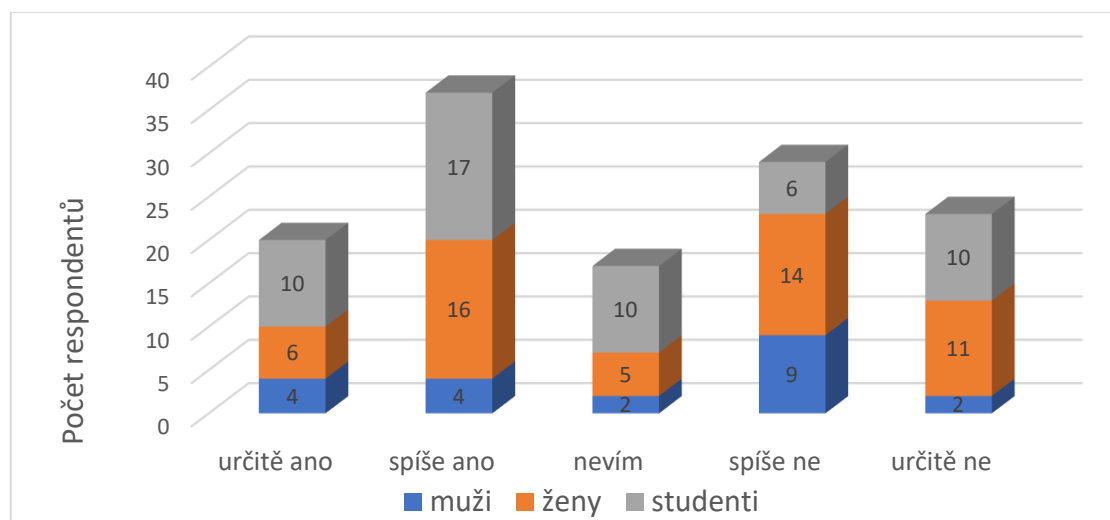

Obrázek 2 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 1 byla zaměřena na zkoumání důvěry vůči státu a řešení „covidové situace“. 73 % dotazovaných si myslí, že situace se dala řešit lépe, 21,4 % nevědělo, jak otázku zodpovědět a 5,56 % věřily, že epidemie onemocnění virem SARS-CoV-2 se nedala řešit lépe.

Otázka: 2

Vyhovovala vám forma publikovaných informací ohledně viru SARS-CoV-2 skrze televizní média? (ČT 1, ČT 24, Nova, ...) (viz Obrázek 3)

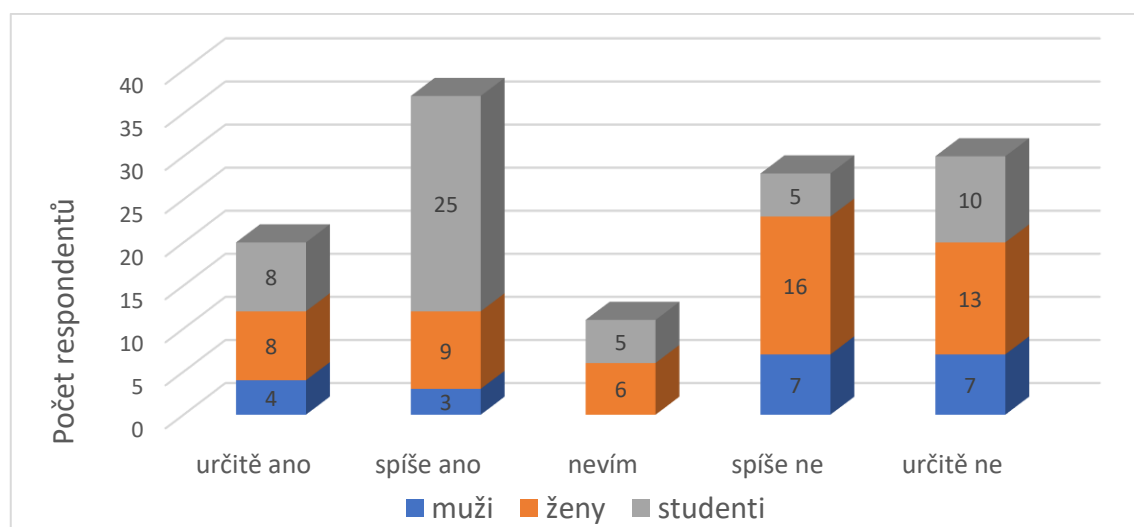

Obrázek 3 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Další otázka se týkala formy publikovaných informací ohledně viru SARS-CoV-2. Konkrétně skrze televizní média, jako je program ČT 1, ČT 24, Nova a další. Respondenti odpovídali následovně: 45,24 % bylo s formou publikovaných informací spokojeno, 13,5 % nevědělo a 41,27 % nebylo spokojeno s formou publikovaných informací skrze televizní média.

Otázka: 3

Přišla vám v pořádku prezentace „proticovidových“ opatření Vládou/Ministerstvem zdravotnictví? (viz Obrázek 4)

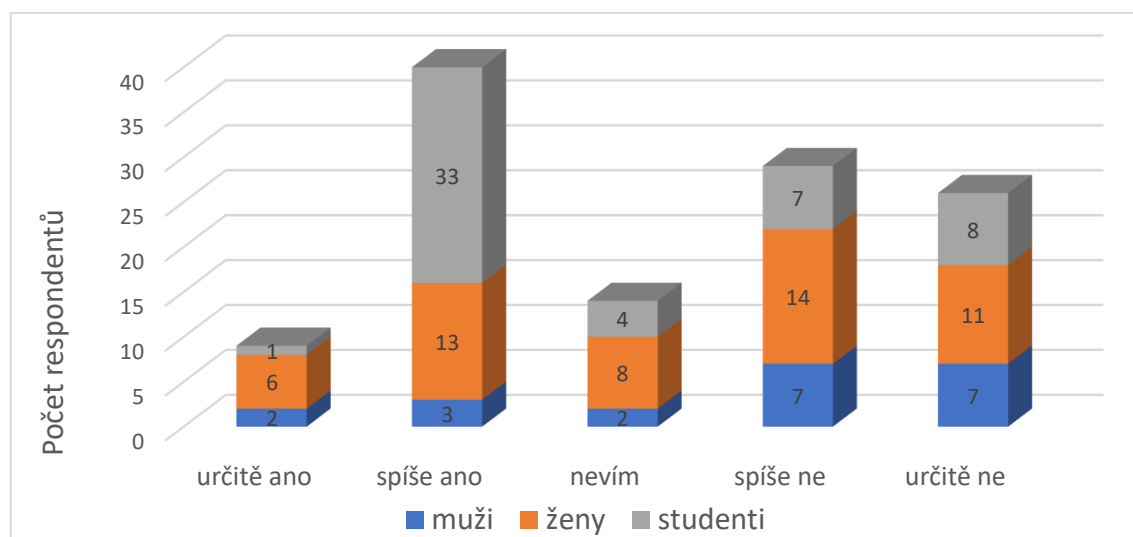

Obrázek 4 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

V otázce číslo 3 jsem u respondentů zjišťovala názor na prezentaci „proticovidových“ opatření. Odpovědi ukázaly, že 45,24 % respondentů bylo spokojených s prezentací, 8,73 % nevědělo a 46,03 % s ní spokojena nebyla.

Otázka: 4

Vyhovovala vám prezentace situace viru SARS-CoV-2 Vládou/ministrem zdravotnictví (kterýmkoli)? (viz Obrázek 5)

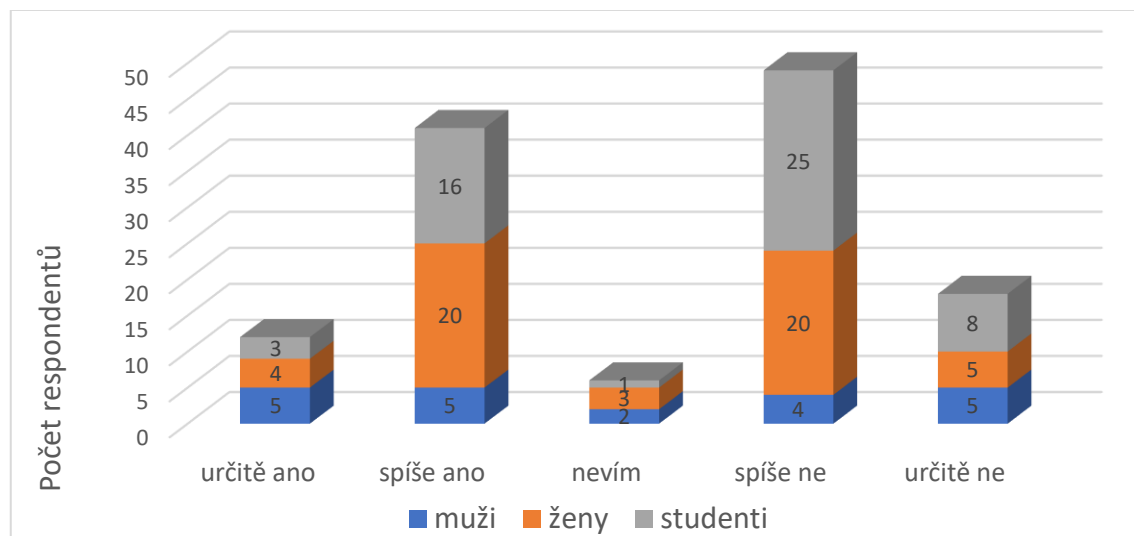

Obrázek 5 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 4 byla zaměřena na prezentování aktuální situace v souvislosti s onemocněním způsobující virus SARS-CoV-2, a to Vládou, případně ministrem zdravotnictví. Shromážděná data vypovídají o tom, že 45,67 % dotazovaným vyhovovala prezentace, 11,02 % nevědělo a 42,85 % dotazovaným prezentace aktuální situace Vládou či ministrem zdravotnictví nevyhovovala.

Otázka: 5

Byla dle vás krizová opatření vydávaná k boji proti viru SARS-CoV-2 jednoznačně pochopitelná? (viz Obrázek 6)

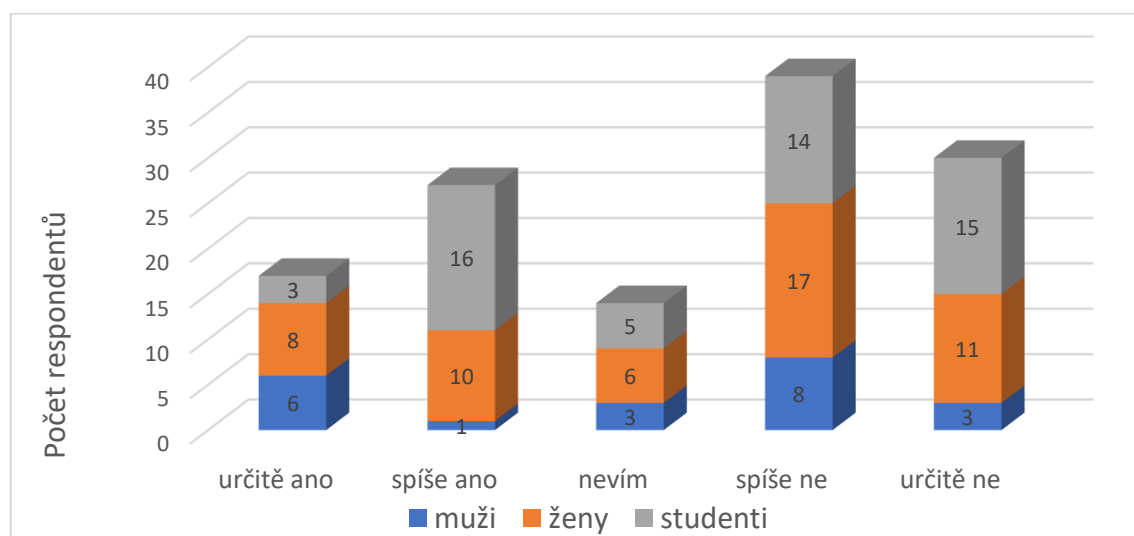

Obrázek 6 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Pátá otázka se týkala vydávaných krizová opatření, konkrétně jejich pochopitelnosti. Odpovědi u 42,6 % byla s pochopitelností „proticovidových“ opatření spokojena, téměř 5 % nevědělo, jak na otázku odpovědět a 53,18 % respondentů si myslí, že opatření nebyla jednoznačně pochopitelná.

Otázka: 6

Zdála se vám lhůta mezi vyhlášením krizovými opatření a jejich účinností dostatečná? (viz Obrázek 7)

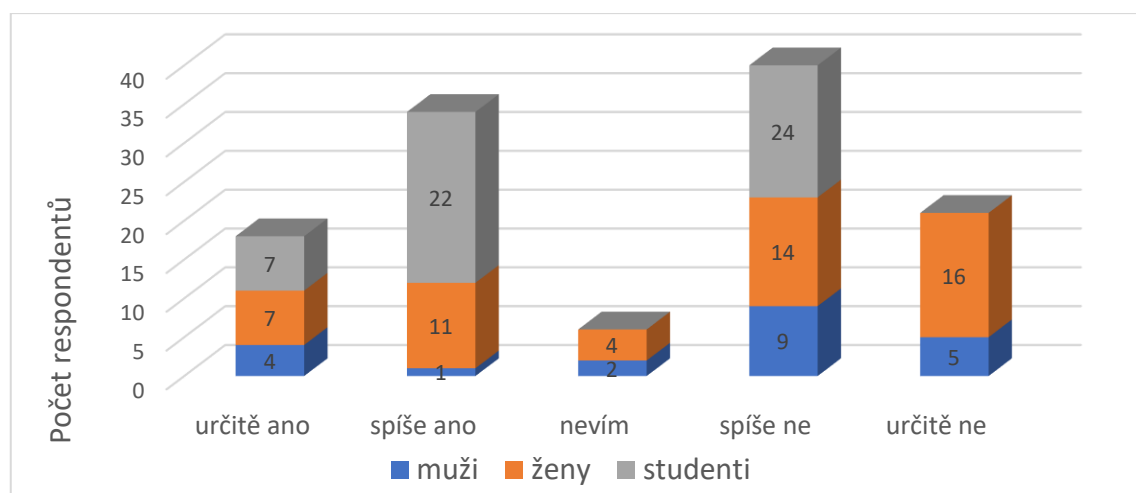

Obrázek 7 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Otázka číslo 6 byla zaměřena na lhůtu mezi vyhlášením a účinností krizových opatření. U 34,65 % respondentů byla spokojenost, 11 nevědělo a 54,33 % spokojeno se lhůtou nebylo.

Otázka: 7

Byla dle vás vydávaná krizová opatření dostatečně odůvodněna? (viz Obrázek 8)

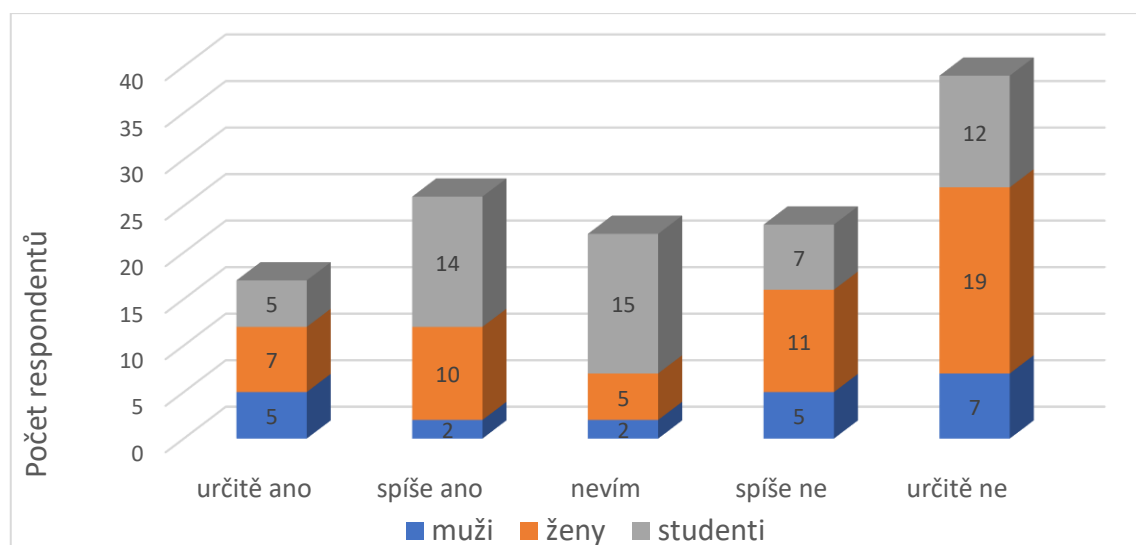

Obrázek 8 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

U 7 otázky jsem se respondentů ptala na odůvodnění krizových opatření, zda byla dostatečná. Dle téměř 41 % respondentů bylo odůvodnění vydávaných opatření dostatečné, 5,51 % dotazovaných nevědělo a dle 51,58 % dotazovaných odůvodnění nebyla dostatečná.

Otázka: 8

Bylo dle vás správné neustálé prodlužování nouzového stavu? (viz Obrázek 9)

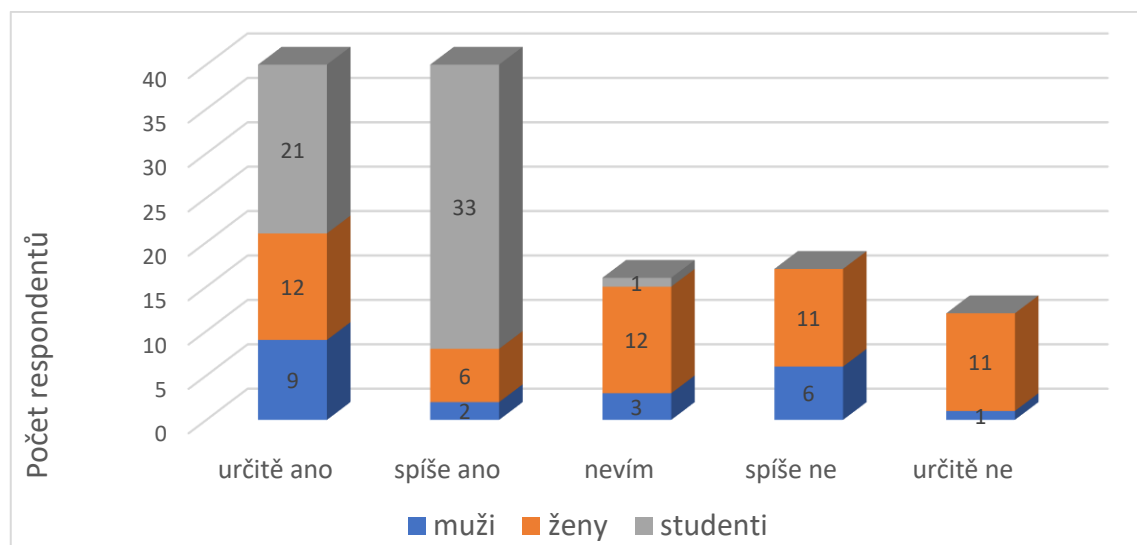

Obrázek 9 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Další otázka se týkala neustálého prodlužování nouzového stavu. 46,46 % respondentů odpovědělo ano, tedy, že neustálé prodlužování nouzového stavu bylo správné, 17,32 % nevědělo, zda to bylo v pořádku a 37,79 % si myslí že prodlužování nouzového stavu nebylo správné.

Otázka: 9

Vyhovovala vám forma publikovaných informací ohledně viru SARS-CoV-2 prostřednictvím sociální sítě, příp. profily politiků, například profil Choco_afro? (viz Obrázek 10)

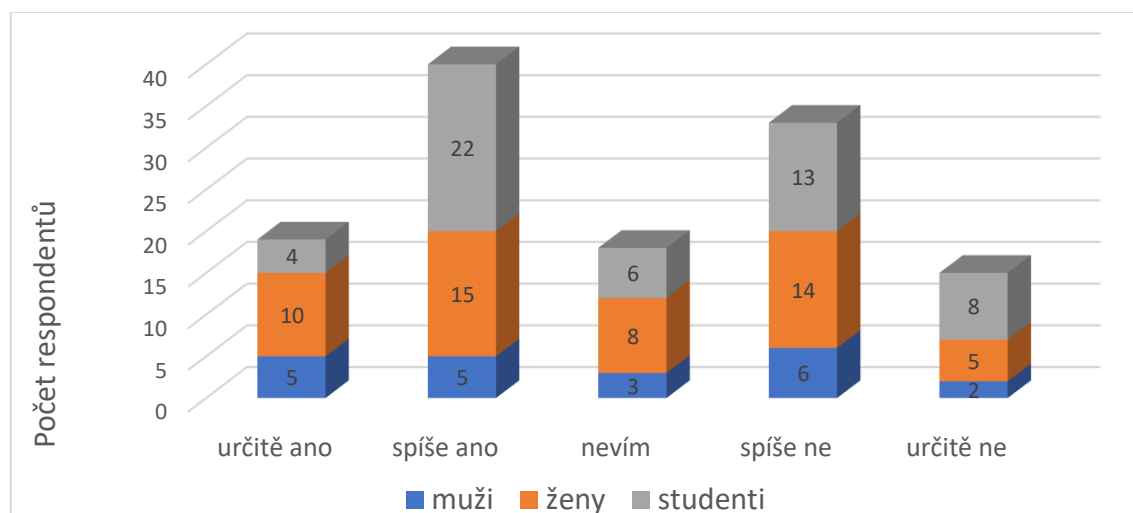

Obrázek 10 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

U 9. otázky jsem se zaměřila na způsoby publikování informací, konkrétně publikace skrze sociální sítě a profily politiků. Téměř 65 % forma publikace skrze sociální sítě a profily politiků nevyhovovala, 15,5 % nevědělo a 51,6 % tato forma vyhovovala.

Otázka: 10

Vyhovovala vám forma publikovaných informací ohledně viru SARS-CoV-2 skrze televizní média? (ČT1, ČT 24, Nova, ...) (viz Obrázek 11)

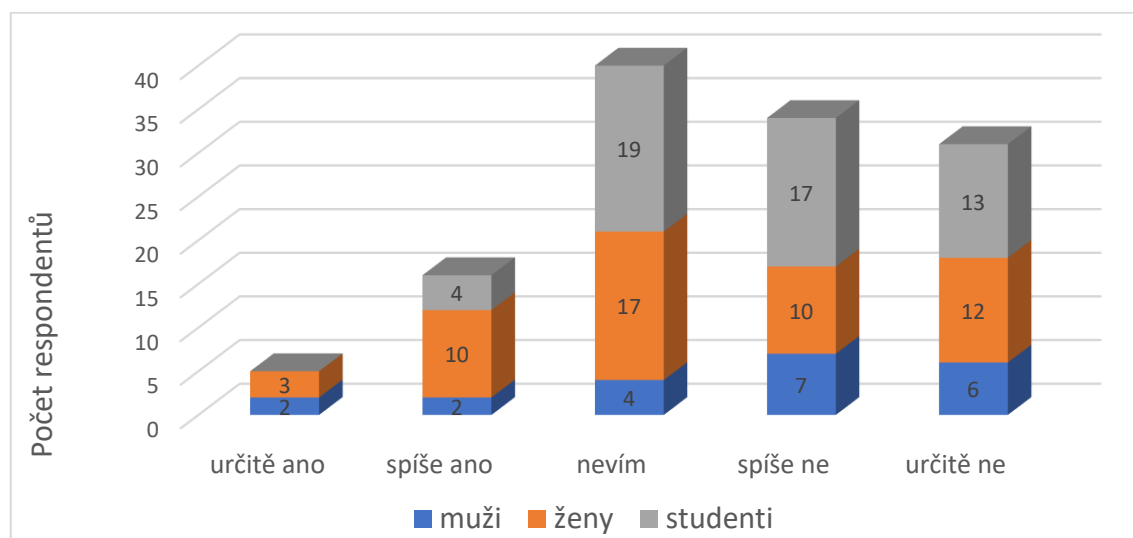

Obrázek 11 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Desátá otázka byla zaměřena na formu publikovaných informací ohledně viru SARS-CoV-2 skrze televizní média, jako jsou ČT1, ČT 24, Nova a další. 48 % dotazovaných vyhovovalo forma publikace skrze televizní média, 14,17 % nevědělo a 37,79 % publikace nevyhovovalo.

Otázka: 11

Měla dle vás veškerá vydávaná opatření zákonný podklad? (byla vydávána dle platné legislativy a jejích stanov) (viz Obrázek 12)

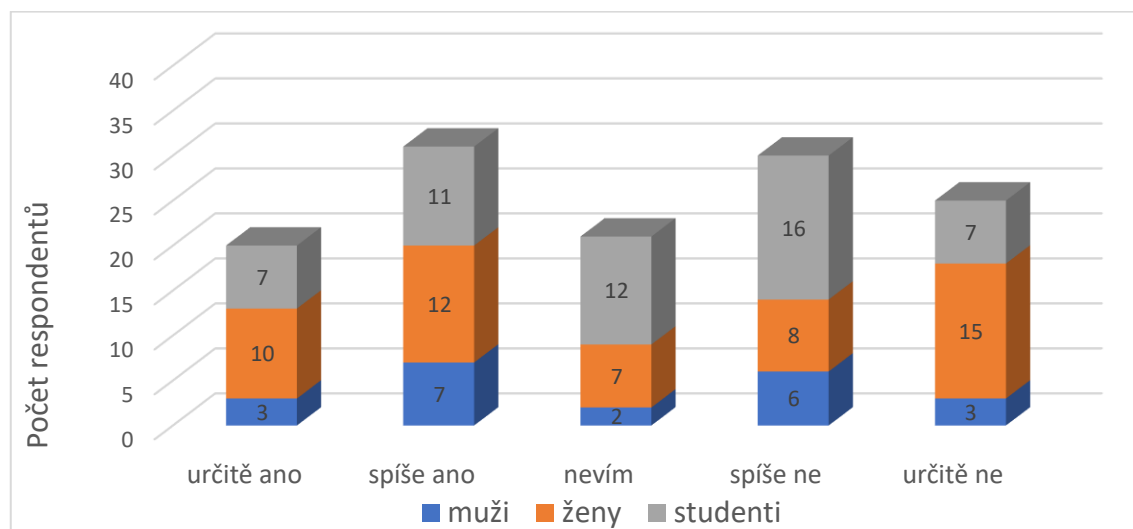

Obrázek 12 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Otázka č. 11 zkoumala názory respondentů na zákonný podklad vydávaných opatření. 16,67 % respondentů si myslí, že opatření měla zákonný podklad, 31,75 % nevědělo a 51,58 % si nemyslí, že vydávaná opatření měla zákonný podklad.

Otázka: 12

Myslíte, že bylo na místě omezování základních práv a svobod v souvislosti s nákazou virem SARS-CoV-2? (viz Obrázek 13)

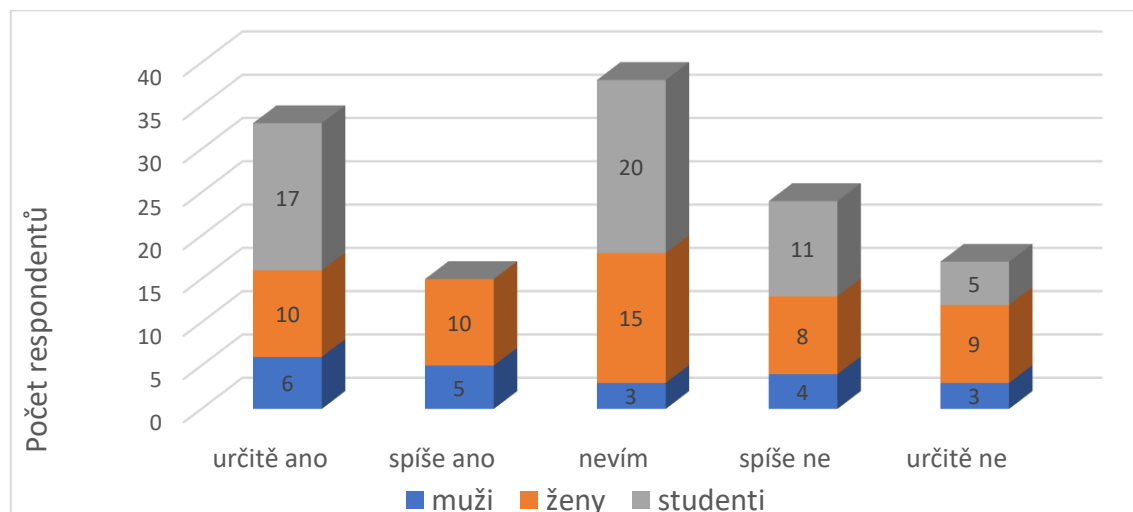

Obrázek 13 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Otázkou číslo 12 jsem se dotazovaných ptala, zda bylo na místě omezování základních práv a svobod v souvislosti s nákazou virem SARS-CoV-2. Dle 40,16 % dotazovaných bylo na místě omezování základních práv a svobod, 16,54 % nevědělo, zda bylo omezování na místě a 43,31 % si myslí, že omezování na místě nebylo.

Otázka: 13

Myslíte si, že zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii („Pandemický zákon“) je dobrou pomůckou v boji proti šíření viru SARS-CoV-2? (viz Obrázek 14)

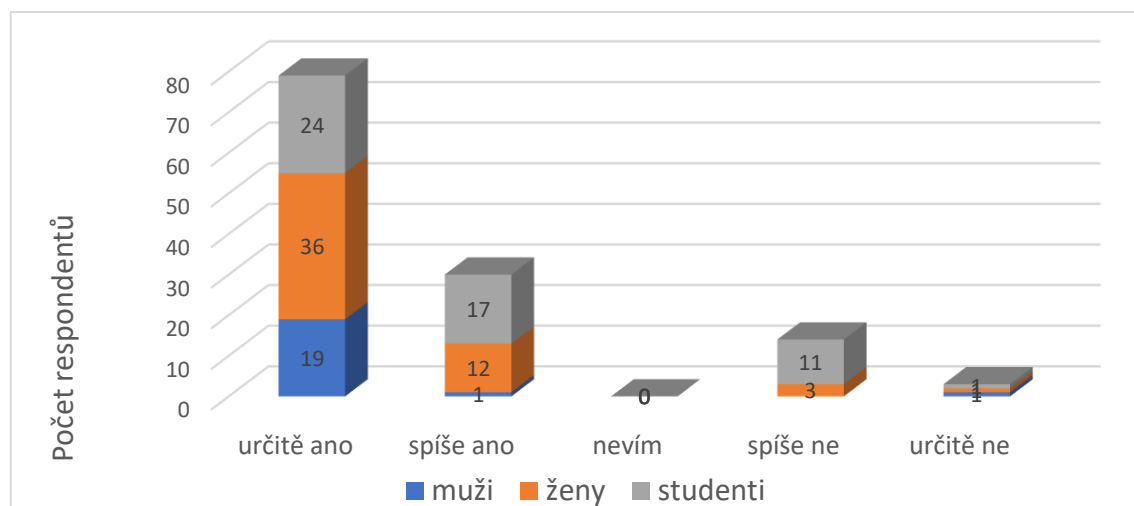

Obrázek 14 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Třináctá otázka se týkala zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii ("Pandemický zákon"). Téměř 38 % dotazovaných si myslí, že zákon je dobrou pomůckou pro řešení epidemii viru SARS-CoV-2, 30 % nevědělo a 32,29 % dotazovaných nevěří, že „Pandemický zákon“ pomůže k řešení „covidové situace“.

Otázka: 14

Setkali jste se ve svém okolí s odporem proti krizovým opatřením k boji proti šíření Coronaviru? (viz Obrázek 15)

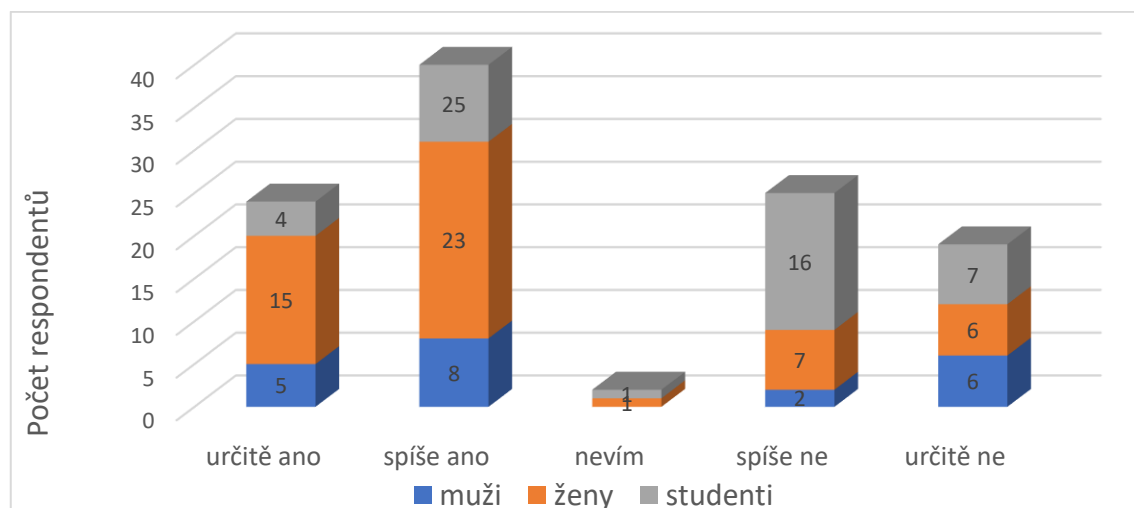

Obrázek 15 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Předposlední otázka se týkala odporu proti vládním opatřením, konkrétně, zda se dotazující setkali s odporem ve svém okolí. 86,5 % respondentů se setkala s odporem proti vládním opatřením a 13,5 % se s odporem nesetkala.

Otázka: 15

Dodržovali jste opatření na 100 %? (viz Obrázek 16)

Obrázek 16 – Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

U poslední otázky jsem zkoumala, zda dotazovaní dodržovaly vydávaná opatření na 100 %. Odpověď u 63,5 % byla ano, tedy, že opatření 100% dodržovala, 1,59 % nevěděla a 34,92 % dotazovaných opatření nedodržovala na 100 %.

5 Diskuse

V rámci diskuse se budu zabývat rozdíly u vybraných odpovědí z dotazníkového šetření. Budu zkoumat vybrané otázky u dvou skupin respondentů, a to studentů (osoby mladší 26 let) a žen a mužů (osob starších 26 let). Konkrétně rozeberu otázku 1, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 a 15. Dále zhodnotím formy dotazníkového šetření s ohledem na zájem respondentů o jejich vyplňování.

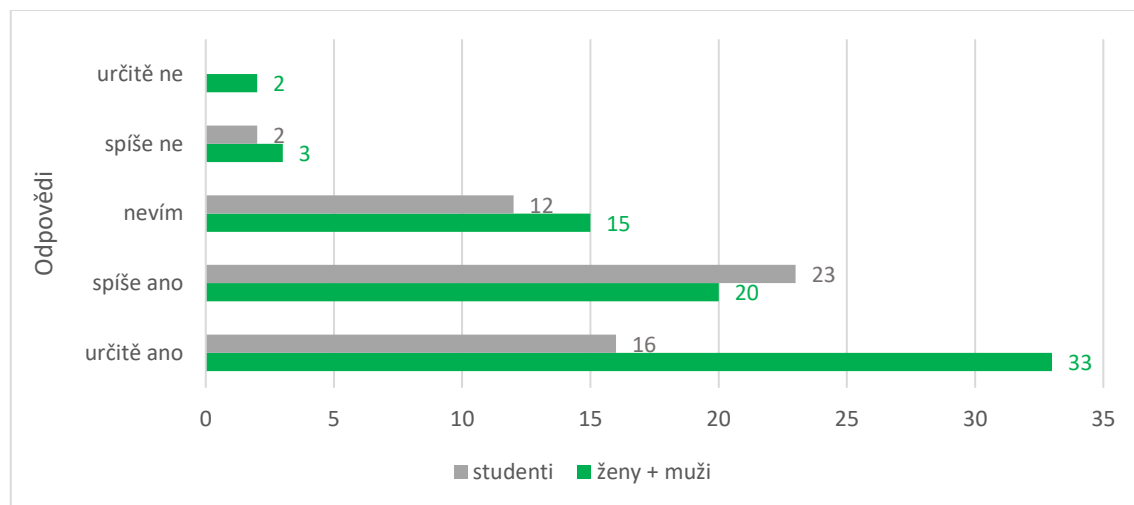
Nejprve se zaměřím na rozdíly spojené se získáváním odpovědí dotazníkového šetření, tedy na rozdíly mezi respondenty. Snažila jsem se nastrádat co nejvíce odpovědí od obou skupin, nicméně nejvíce respondentů bylo ze skupiny osob starších 26 let a konkrétně u žen. Dalo by se tedy konstatovat, že ženy chtěli častěji projevit svůj názor na danou problematiku a byli ochotnější se do dotazníkového šetření zapojit. Nejvíce se do dotazníkového šetření zapojili studenti, tedy osoby mladší 26 let včetně. Mužů odpovědělo více než o polovinu méně, než žen.

Na základě zodpovězených otázek mohu konstatovat, že muži odpovídali méně, ale zato razantněji a jistěji než ostatní respondenti. Častěji tato skupina volila odpověď „určitě ano“ či „určitě ne“ a odpověď „nevím“ byla u mužů nejméně volenou možností.

Pro svou své dotazníkové šetření jsem použila dvě metody. Respondenti mohli odpovídat na dotazníky v papírové formě, tedy kroužkováním ručně anebo skrze internetový odkaz. Papírová verze dotazníků se osvědčila u skupiny osob starších 26 let, internetový odkaz této skupině nevyhovoval a zdál se jim nebezpečný. Naopak studenti, tedy skupina osob mladších 26 let včetně častěji zodpovídala prostřednictvím internetového odkazu na dotazníkové šetření.

Rozbor vybraných otázek

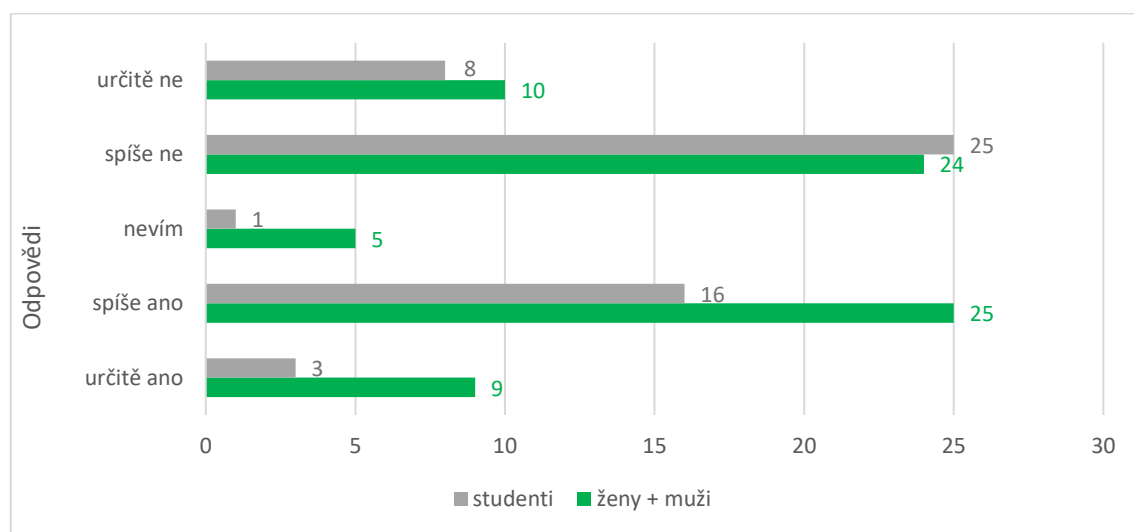
Dala by se podle vás situace ohledně onemocnění virem SARS-CoV-2 řešit lépe? (viz. Obrázek 17)

Obrázek 17: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Na první otázku odpovědělo 3,77 % studentů ne, 22,64 % nevím a 73,59 % ano. To znamená, že téměř 74 procent studentů si myslí, že situace ohledně nákazy virem SARS CoV-2 se dala řešit lépe. U mužů a žen byly odpovědi: 6,85 % ne, 20,55 nevím a 69,61 % ano. Většina respondentů z obou skupin si dle dotazníkového šetření myslí, že se nákaza virem SARS CoV-2 dala řešit lépe.

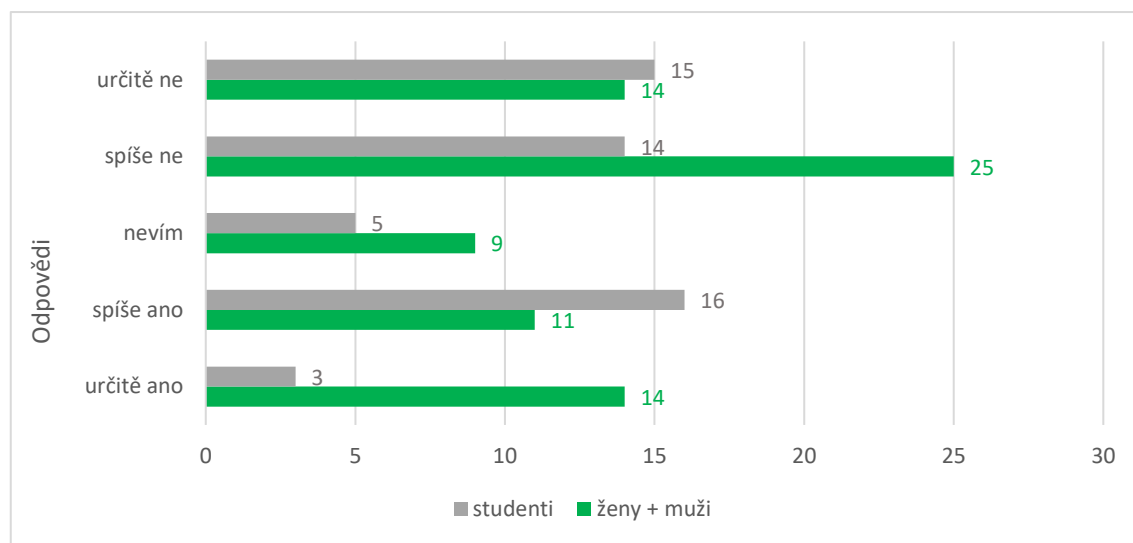
Byla dle vás krizová opatření vydávaná k boji proti viru SARS-CoV-2 jednoznačně pochopitelná? (viz. Obrázek 18)

Obrázek 18: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

U otázky číslo 5 se odpovědi u sledovaných skupin mírně rozcházejí. 62,26 % studentů odpovědělo ne, 1,89 % nevědělo a 35,85 % odpovědělo ano. U osob starších 26let bylo shodné procento u odpovědi ano a ne 46,58 %, nevím odpovědělo 6,85 %. Většina studentů se přiklání k tomu, že krizová opatření nebyla jednoznačně pochopitelná, muži a ženy se v názoru dělí téměř na polovinu, a to u odpovědi ano a ne.

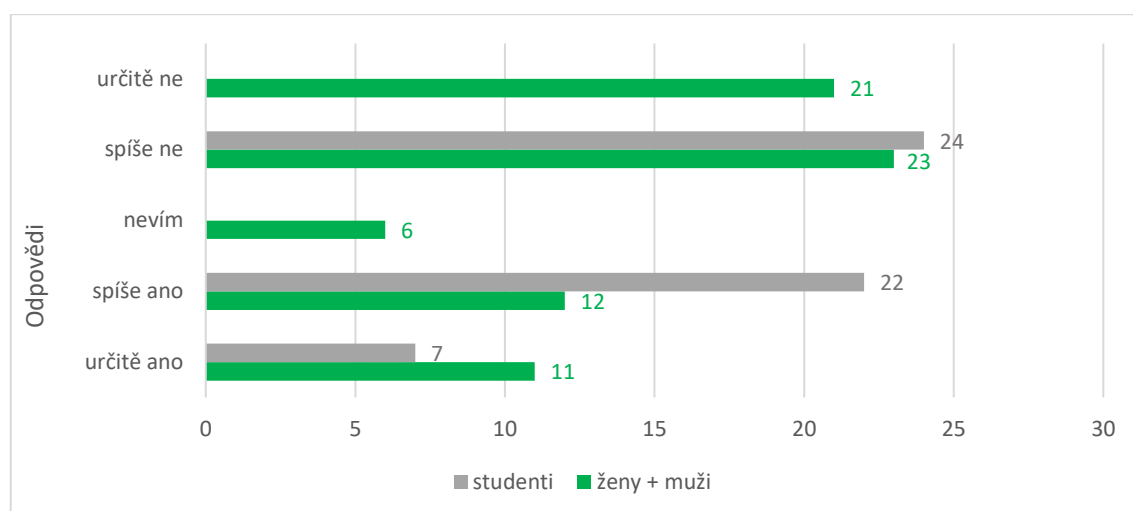
Zdála se vám lhůta mezi vyhlášením krizových opatření a jejich platností dostatečná? (viz. Obrázek 19)

Obrázek 19: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Z výše uvedeného grafu je patrné, že odpovědi u otázky číslo 6 byly téměř shodné u obou zkoumaných skupin. Studenti odpovídali: 54,72 % ne, 9,43 % nevím a 35,85 % ano. Skupina muži a ženy odpověděla následovně: 53,43 % ne, 12,33 % nevím a 34,25 % ano. Data ukazují, že podle více než poloviny respondentů z obou skupin byla lhůta mezi vyhlášováním a platností krizových opatření nedostatečná.

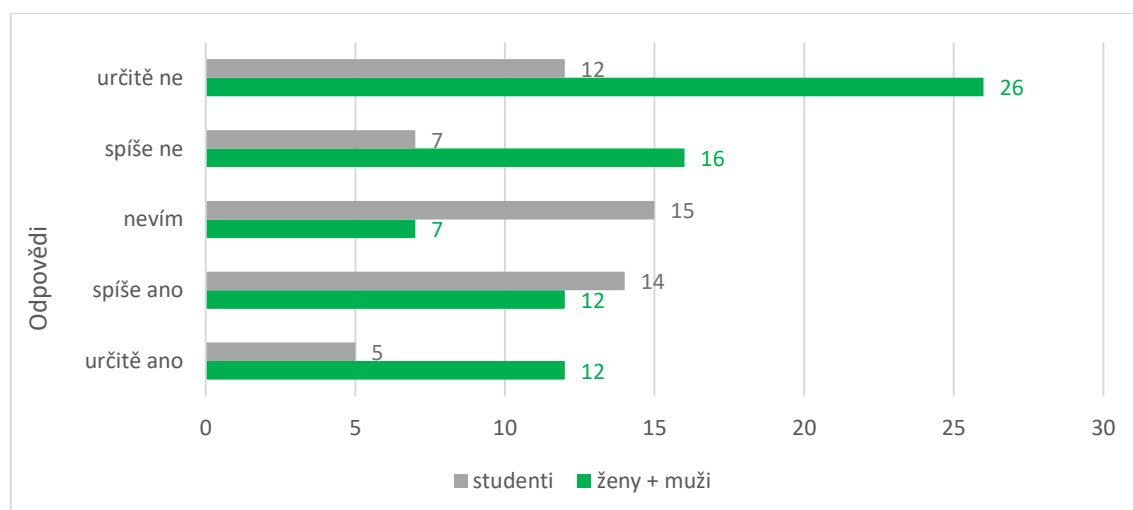
Byla dle vás vydávaná krizová opatření dostatečně odůvodněna? (viz. Obrázek 20)

Obrázek 20: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

U sedmé otázky se studenti přikláněli spíše k odpovědi ano: 45,28 % odpovědělo ne, 54,72 % ano a ani jeden z respondentů u této otázky neodpověděl nevím. Druhá skupina respondentů, tedy nad 26 let měla opačný názor: 60,28 % odpověděla ne, 8,22 % nevím a pouze 31, 51 % ano. U šesté otázky se názory skupin rozcházejí a to tak, že mladší skupina si myslí, že vydávaná krizová opatření byla dostatečně odůvodněná, zato, skupina starších respondentů má opačný názor.

Bylo dle vás správné neustálé prodlužování nouzového stavu? (viz. Obrázek 21)

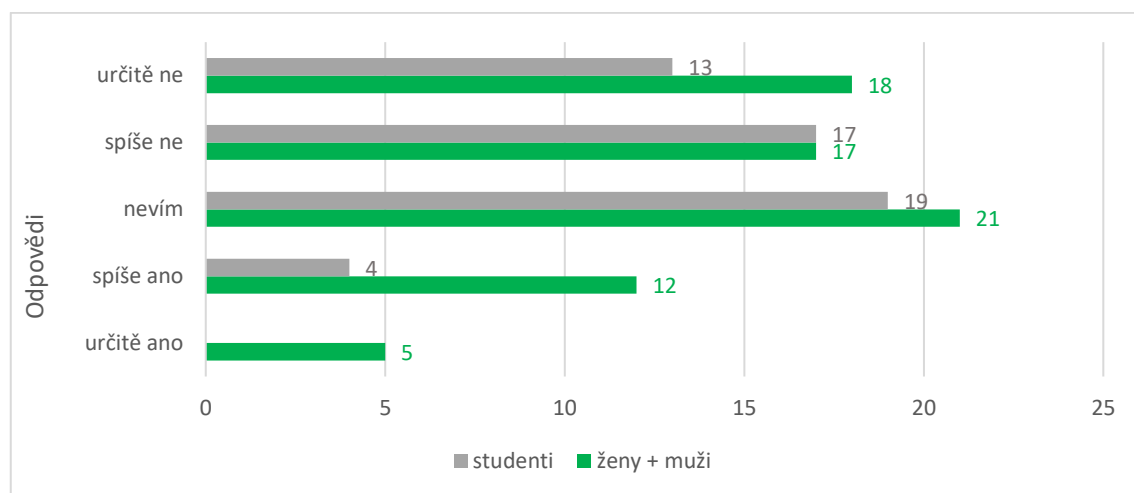

Obrázek 21: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Osmá otázka se týkala prodlužování nouzového stavu. Jistotu ve svém názoru ukázala zejména starší skupina respondentů. Ti odpovídali: 57,54 % ne, 9,59 % nevím

a 32,88 % ano. U skupiny studentů byla nejčastěji volena odpověď ne a ano, shodně po 35,85 % a 28,3 % zbylo na odpověď nevím. Více než polovina respondentů ze skupiny mužů a žen si tedy myslí, že neustálé prodlužování nouzového stavu nebylo správné, ale studenti si u této otázky dle volených odpovědí nejsou zdaleka tak jistí.

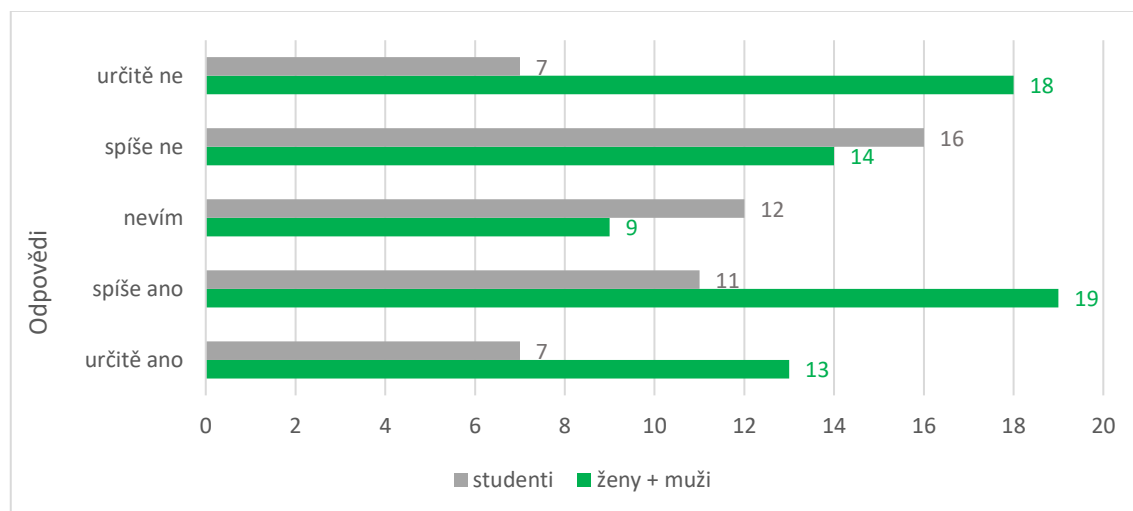
Měla dle vás veškerá vydávaná krizová opatření zákonný podklad? (byla vydávána dle platné legislativy a jejich stanov) (viz. Obrázek 22)

Obrázek 22: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Z výše uvedeného grafu můžete vyčíst, že odpovědi u 11. otázky se u sledovaných skupin lišily jen o jednotky procent. Studenti odpovídali následovně: 56,61 % ne, 35,85 % nevím, 7,55 % ano, ženy a muži odpovídali: 47,95 % ne, 28,77 % nevím, 23,29 % ano. Devátá otázka byla směřována na platnou legislativu v souvislosti s vydáváním krizovými opatřeními. U obou sledovaných skupin byla nejvíce volenou možností odpověď ne, což znamená, že dle respondentů neměla veškerá vydávaná krizová opatření zákonný podklad.

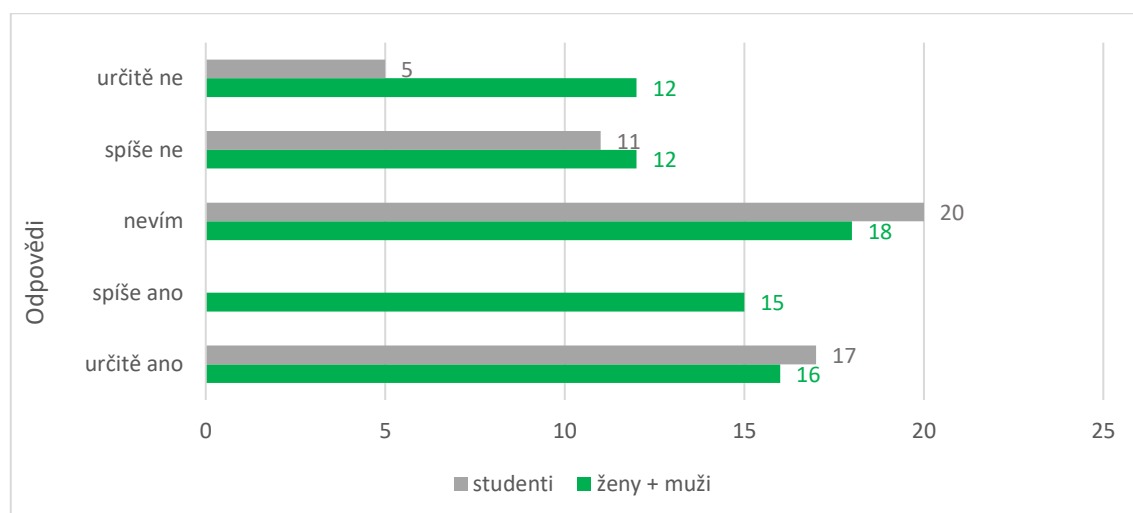
Myslíte, že bylo na místě omezování základních práv a svobod v souvislosti s nákazou virem SARS-CoV-2? (viz. Obrázek 23)

Obrázek 23: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

U následující otázky se opět odpovědi mladší a starší skupiny velice nerozcházejí. Z řad studentů odpovědělo 43,4 % respondentů ne, 22,64 % nevím a 33,96 % ano. Odpověď u mužů a žen byla ze 43,84 % ne, 12,33 % nevím a 43,84 % ano. Z výsledků vyplívá, že dotazovaní si nejsou jisti, zda bylo na místě omezování základních práv a svobod, v souvislosti s nákazou virem SARS-CoV-2.

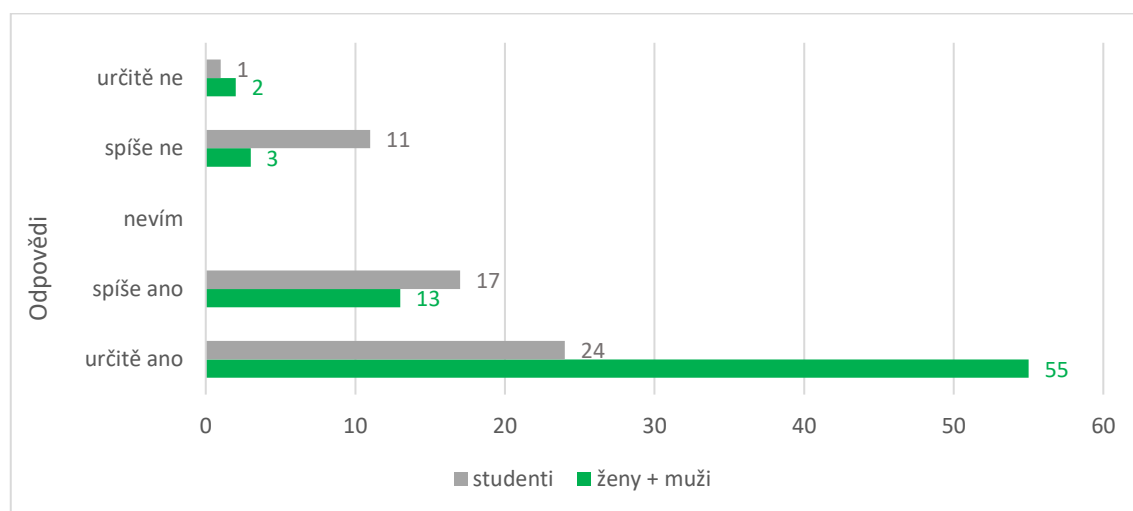
Myslíte si, že zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii („Pandemický zákon“) je dobrou pomůckou v boji proti šíření viru SARS- CoV- 2? (viz. Obrázek 24)

Obrázek 24: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Na třináctou otázku studenti odpovídali: 30,18 % ne, 37,74 % nevím, 32,08 % ano. Muži a ženy: 32,88 % ne, 24,66 % nevím, 42,47 % ano. Z odpovědí vyplývá, že více než třetina dotazujících ze skupiny muži a ženy považují zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii („Pandemický zákon“) za účinný nástroj v boji proti šíření viru SARS-CoV-2. U mladší skupiny respondentů zvolilo odpověď ano menší množství dotazovaných, ale stále jejich počet přesáhl jednu třetinu odpovědí.

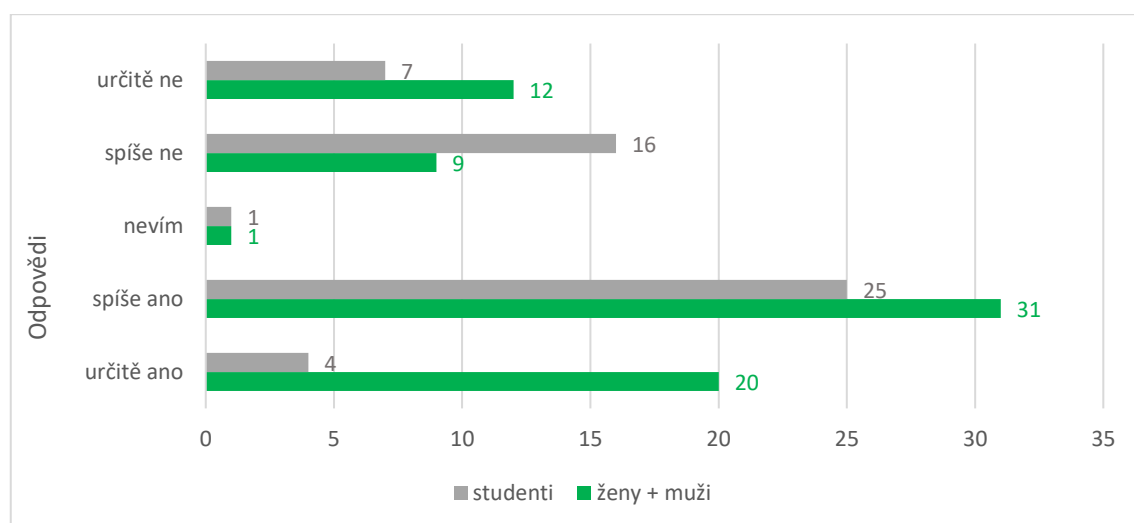
Setkali jste se ve svém okolí s odporem proti vládním krizovým opatřením k boji proti šíření viru SARS-CoV-2? (viz. Obrázek 25)

Obrázek 25: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Čtrnáctá otázka ukázala jednoznačnou jistotu odpovědi u skupiny muži a ženy 93,15 % respondentů odpovědělo ano a 6,85 % ne. U studentů bylo 22,64 % respondentů pro odpověď ne a 77,36 % pro ano. Ani jeden dotazovaný z obou skupin neodpověděl nevím, tedy odpověď nevím byla zvolena 0 % respondentů. U otázky, zda se respondenti ve svém okolí setkali s odporem proti krizovým opatřením byla jasná převaha odpovědi ano, častěji se s ním však setkávala starší skupina respondentů než mladší.

Dodržovali jste krizová opatření na 100 %? (viz. Obrázek 26)

Obrázek 26: Graf získaných odpovědí. Zdroj: vlastní výzkum

Poslední graf, mírně ukazuje rozdíly mezi skupinou studentů a mužů a žen v oblasti dodržování krizových opatření. Studenti odpovídali: 43, 4 % ne, 1,89 % nevím, 54,72 % ano. Zato muži a ženy: 28,77 % ne, 1,37 % nevím, 69,87 % ano. U studentů tedy můžeme sledovat menší frekvenci v dodržování krizových opatření, případně nedodržování těchto opatření 100%, ale stále více než polovina respondentů ze skupiny studenti dle svých odpovědí krizová opatření dodržovala. Skupina muži a ženy nadpoloviční většinou rozhodli o možnosti ano, tedy: „Dodržoval jsem krizová opatření na 100 %.“.

5.1 Klady a zápory

Virus SARS-CoV-2 zasáhl miliardy lidí napříč celým světem. Ukázal nám, jak jsme schopni držet pospolu ale bohužel vyplynuli na povrch i mnohé nedostatky, ať už v legislativě, v oblasti státní správy či občanech samotných.

5.1.1 Klady

Přesto, že situaci nákazy virem SARS-CoV-2 není na místě vůbec zlehčovat, natož zesměšňovat, přinesla rozhodně i něco dobrého. Budeme se moci poučit ze svých chyb, zamyslet se nad svým chováním, co by šlo udělat lépe a čeho by bylo nejlepší se vyvarovat. Zejména solidarita lidí pomáhat, ať už šitím roušek, věnováním zdravotnických pomůcek nemocnicím či ochota podnikatelů nabízet občerstvení pro složky IZS, řešící nastalou situaci zcela zdarma, byla skvělým gestem.

Během epidemie vznikl nový zákon, který má nedostatky, ale po řádné úpravě by mohl tvořit hlavní „zbraň“ proti případným budoucím situacím podobného charakteru.

5.1.2 Zápory

Výše uvedeným zákonem je míněn zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii („Pandemický zákon“), který se dá zařadit jak mezi dobré věci, které vznikali v průběhu nákazy virem SARS-CoV-2, tak mezi špatné. Vykazuje četné nedostatky, a i když měla jeho platnost i účinnost zaniknout rokem 2022, tento termín se stále odsouvá.

Jeden z největších záporů byl vliv krizových opatření na podnikatele, zejména v oblasti gastronomie, ale také v oblasti maloobchodu a služeb. Vláda se tyto opatření snažila kompenzovat, ale na kompenzace nedosáhli zdaleka všichni, tím pádem se opatření často obcházela a podniky byly provozovány i přes zákaz. Nicméně opatření, která měla omezit setkávání velkého množství osob byla nutná a dle sledovaných dat i jedna z účinnějších v boji proti viru SARS-CoV-2. Se zákazem či omezeními práva na shromažďování souvisí i omezení a rušení akcí, ať už hudebních nebo sportovních. V neposlední řadě, se tato opatření výrazně dotkla i cestovních kanceláří, zájezdy do cizích zemí byly buď zakázány, nebo obnášeli testování a později nutnost očkování.

Vakcína proti onemocnění způsobené virem SARS-CoV-2 by se opět dala zařadit jak do „pozitivních“ věcí, které nám toto onemocnění přineslo, tak do „záporných“. Data ukazují, že účinnost není zanedbatelná, ale jelikož byla vakcína vytvořena mnohem

rychleji než dnes běžně užívané vakcíny, nikdo nemůže jistě říct, jestli je zcela bezpečná. Některé vedlejší účinky již vyplynuly na povrch a jistě se ještě nějaké objeví, nicméně, těmto vedlejším příznakům by se určitě dalo předejít delším testováním vakcíny.

Jako velký problém se v „boji proti šíření viru SARS-CoV-2“ ukázala média. Omezení shromažďování vedlo k tomu, že lidé trávili více času doma, sledováním televize či internetu. Méně času už ale věnovali ověřování zjištěných informací. Ze špatně pochopené, zabarvené a často i záměrně zkreslené informace pak vznikali skupiny obyvatel, kteří se bouřili a protestovali proti krizovým opatřením a omezování základních práv a svobod. Největší potíže pak způsobilo rychlé šíření této zkreslené zprávy, protesty a někdy až agrese vedená přímo proti konkrétním poslancům, či osobám, kteří se do řešení nákazy virem SARS-CoV-2 zapojili.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou nákazy virem SARS-CoV-2. Konkrétně poukazuje na některé chyby, vzniklé v průběhu řešení této nákazy. Vzhledem k tématu byli zvoleny cíle bakalářské práce.

První cíl: „Zjistit, jakým způsobem bylo prováděno zabezpečení krizových opatření vybranými obcemi a občany v době vyhlášených krizových stavů v období let 2020 a 2021“. První cíl byl zjištěn dotazníkovou metodou a dále metodou analogie, analyticko-syntetickou a metodou komparace. Ukázalo se, že na „krizi“ spojenou s nákazou virem SARS-CoV-2 nebyl dostatečně připraven ani legislativní systém České republiky, natož obce a občané samotní. V některých chvílích bylo nutno při řešení nákazy improvizovat a nespolehat se jen na „pomoc od státu“.

Dotazníkovou metodou byl zjištěn i **druhý cíl práce:** „Analyzovat vliv hromadných sdělovacích prostředků, které v době epidemie informace podávaly, prezentovaly a jak byly chápány“. Bylo zjištěno, že vliv hromadných sdělovacích prostředků měl významný vliv na respondenty. U dvou sledovaných skupin (osoby mladší 26 let včetně a osoby starší 26 let) byly patrné rozdíly v odpovědích, ale ne tak veliké, jak by se dalo čekat. Překvapující zejména bylo, že nadpoloviční většina respondentů uvedla, že zjišťování novinek skrze sociální média případně profily politiků pro ně nebylo vyhovující, ačkoli sociální sítě denně používá a informace z nich čerpá. Dále většina respondentů nebyla spokojena s řešením situace nákazy virem SARS-CoV-2 a to i ti, kteří uvedli, že opatření dodržovali na 100 %.

Seznam použitých zdrojů

1. BARTONÍČEK, KRAMLOVÁ. Influenceri po kritice odmítli půl milionu na kampaň proti dezinformacím o očkování [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vlada-kampan-dezinformace-covid-tiktok/r~bcb613a2623c11eba7deac1f6b220ee8/>
2. Brno – hlavní město elektronové mikroskopie, 2020. In: *Go to Brno* [online]. Brno, 9. březen 2020 [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.gotobrna.cz/fenomen-brno/brno-hlavni-mesto-elektronove-mikroskopie/>
3. CAMERON, Rob, 2022. How Covid disinformation has fuelled attacks on Czech doctors. *BBC* [online]. Prague: BBS News, 25 January 2022 [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-60111142>
4. ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 3-16. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=22427>.
5. ČESKO. Ústavní zákon České národní rady č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 36, s. 5386-5387. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3146>.
6. ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3475-3487. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>.
7. ČESKO. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3488-3498. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>.
8. ČESKO. Zákon číslo 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 74, s. 3622-3662. Dostupný také z: [file:///C:/Users/U%C5%BEivatel/Downloads/sb074-00%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/U%C5%BEivatel/Downloads/sb074-00%20(3).pdf)
9. EUROPEAN CENTRE FOR DISEASE PREVENTION AND CONTROL. Rapid Risk Assessment: Cluster of pneumonia cases caused by a novel coronavirus, Wuhan, China, 2020. [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW:

- <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-cluster-pneumonia-cases-caused-novel-coronavirus-wuhan>
10. EUROPIAN COMMISSION, Getting the facts right [online], [cit. 20.04.2022]. Dostupný na: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation/tackling-coronavirus-disinformation_en
 11. FILIP CRNČEVIĆ. Pandemický zákon: charakteristika protiepidemických opatření a další zajímavé novinky [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: [Pandemický zákon: charakteristika protiepidemických opatření a další zajímavé novinky | Právo21 – Právo srozumitelně a pro všechny \(pravo21.cz\)](https://pravo21.cz/Pandemicky-zakon-charakteristika-protiepidemickyx-opatreni-a-dalsi-zajimave-novinky)
 12. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR. Krizové stavy [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>
 13. MINISTERSTVO VNITRA. Stav nouze v elektroenergetice, [online]. [cit. 20.04.2022]. Dostupný na WWW: [Stav nouze v elektroenergetice - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](https://mvcr.cz/Stav-nouze-v-elektroenergetice-Ministerstvo-vnitra-Ceske-republiky)
 14. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Aktuální mimořádná a ochranná opatření ke covid-19 [online]. [cit. 20.04.2022]. Dostupný na WWW: <https://www.mzcr.cz/category/uredni-deska/rozhodnuti-ministerstva-zdravotnictvi/aktualni-mimoradna-a-ochranna-opatreni-ke-covid-19/page/48/>
 15. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Mimořádné opatření [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/18697/40548/Mimo%20%C5%99%C3%A1dn%C3%A9%20opat%C5%99en%C3%AD%20-%20z%C3%A1kaz%20kon%C3%A1n%C3%AD%20ak%C3%AD%20nad%2010%20osob%20od%2018%20hodin%20dne%2010.%203.%202020%20-.pdf>
 16. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR, Pandemický plán České republiky, 2011
 17. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR, Typový plán: Epidemie – hromadné nákazy osob
 18. PANDEMIC PLAN OF CZECH REPUBLIC, 2011. [Pandemic Plan of the Czech Republic 2011 \(mzcr.cz\)](https://mzcr.cz/Pandemic-Plan-of-the-Czech-Republic-2011)

19. Peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s epidemiologickou situací v České republice, NKÚ
20. ROCHE CZECH REPUBLIC. Pandemie infekčních onemocnění [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: <https://www.mojemedicina.cz/pruvodce-pacienta/diagnozy/pandemie-infekcnich-onemocneni.html>
21. SBÍRKA ZÁKONŮ. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: <file:///C:/Users/U%C5%BEivatel/Downloads/sb038-00.pdf>
22. SBÍRKA ZÁKONŮ. Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2021, částka 38, s. 866-874. Dostupný také z: [file:///C:/Users/U%C5%BEivatel/Downloads/sb0038-2021%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/U%C5%BEivatel/Downloads/sb0038-2021%20(2).pdf)
23. SLOVENSKO. MINISTERSTVO VNITRA SLOVENSKÉ REPUBLIKY. Koronavirus [online]. Bratislava [cit. 18.3.2022]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=koronavirus>
24. Státní správa hmotných rezerv, 2020. Koncepce hospodářských opatření pro krizové stavy na léta 2020–2024 s výhledem do roku 2030 [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: [Koncepce ochrany obyvatelstva ČR do roku 2020 s výhledem do roku 2030 \(2014\) | Databáze strategií - portál pro strategické řízení \(databaze-strategie.cz\)](#)
25. STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV. Koronaviry – přehled [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupný na WWW: <http://www.szu.cz/tema/prevence/koronaviry-prehled-1>
26. Worldometers [online], 2022. United States of America: American Library Association [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/czech-republic/>
27. Zákon č. 2/1969 Sb., o řízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. částka 1, s. 16-19
28. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, 2002. *Sbírka zákonů č. 8*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra.

29. Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv. In: Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 27, s. 573-574 30.
30. ZRŮST. PŘEHLEDNĚ: 13 verdiktů proti opatřením. Nejčastěji soudy ruší omezení služeb, uspěly i stížnosti na testy [online]. [cit. 25.02.2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/prehledne-soud-opatreni-verdikt-zruseni-ministerstvo-zdravotnictvi-covid_2106200600_tzr

Seznam použitých zkratk

2019-nCoV -	new coronavirus 2019 (nový typ koronaviru, který vznikl v roce 2019)
COVID-19 -	coronavirus 19 (koronavirus, který vznikl v roce 2019)
ČR -	Česká republika
ECDC -	European Centre for Disease Prevention and Control
GŘ -	Generální ředitelství
HZS -	Hasičský záchranný sbor
IZS -	Integrovaný záchranný systém
MERS-CoV -	Middle East respiratory syndrome-related coronavirus (Koronavirus související s respiračním syndromem na Středním východě)
MV -	Ministerstvo vnitra
Mzd -	Ministerstvo zdravotnictví
NKÚ -	Nejvyšší kontrolní úřad
OOP -	osobní ochranné prostředky
PCR -	polymerázová řetězová reakce
RNA -	ribonucleic acid (rybonukleová kyselina)
SARS-CoV -	Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus (Koronavirus související s těžkým akutním respiračním syndromem)
SARS-CoV-2 -	Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus (Koronavirus související s těžkým akutním respiračním syndromem, verze číslo 2)
SSHR -	Státní správa hmotných rezerv
ZP -	zdravotnické prostředky